

**PROGRAMACIÓ DEL DEPARTAMENT DE CATALÀ
2017-18**

IES PUIG DE SA FONT

ÍNDEX

1. ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT

- 1.1 MEMBRES DEL DEPARTAMENT I DISTRIBUCIÓ DE FUNCIONS
- 1.2 REUNIÓ DE DEPARTAMENT
 - 1.2.1 Reunió setmanal de departament

2. INTRODUCCIÓ

3. CRITERIS METODOLÒGICS

- 3.1 CRITERIS GENERALS
- 3.2 CRITERIS ESPECÍFICS
- 3.3 LLIBRES DE TEXT
- 3.4 ATENCIÓ ALS ALUMNES REPETIDORS
- 3.5 ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

4. CONSIDERACIONS SOBRE L'AVUACIÓ

5. PROGRAMACIÓ DE CATALÀ D'ESO

- 5.1 ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES
- 5.2 CONTRIBUCIÓ A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES
- 5.3 OBJECTIUS GENERALS
- 5.4 PROGRAMACIÓ DE CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ:
 - 5.4.1 Programació 1r CICLE D'ESO**
 - Continguts
 - Criteris d'avaluació
 - 5.4.2 Programació 4t ESO**
 - Continguts
 - Criteris d'avaluació.
- 5.5 CONTINGUTS MÍNIMS DISTRIBUÏTS PER CURSOS
- 5.6 LECTURES OBLIGATÒRIES
- 5.7 AVUACIÓ D'ALUMNES AMB L'ÀREA PENDENT

6. PROGRAMACIÓ DE BATXILLERAT

- 6.1 OBJECTIUS GENERALS
- 6.2 PRIMER CURS
 - Continguts
 - Criteris d'avaluació
- 6.3 SEGON CURS
 - Continguts
 - Criteris d'avaluació
- 6.4 ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES
- 6.5 LECTURES OBLIGATÒRIES
- 6.6 AVUACIÓ D'ALUMNES AMB L'ÀREA PENDENT

7. PROGRAMACIÓ LITERATURA UNIVERSAL

- 7.1 OBJECTIUS GENERALS
- 7.2 CONTINGUTS
- 7.3 AVALUACIÓ
- 7.4 ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

8. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

9. ANNEXOS

- 9.1 Lectures
- 9.2 Graella correcció exposicions orals
- 9.3 Graella avaluació de quaderns

1. ORGANITZACIÓ DEL DEPARTAMENT

1.1.MEMBRES DEL DEPARTAMENT I DISTRIBUCIÓ DE FUNCIONS

El departament de Llengua i Literatura Catalanes de l'IES Puig de sa Font està format pels membres següents, que imparteixen les matèries següents:

- Mercè Rojals Asencio, Llengua catalana i literatura a 3r i 4t d'ESO; cap de departament.
- Maria Font Perelló, Llengua catalana i literatura a 2ⁿ i 1^r d'ESO; tutora de 2ⁿ F.
- Maria Antònia Torrendell Fullana, Llengua i literatura catalanes a 1^r, 2ⁿ i 3^r.
- Maria Antònia Rosselló, Llengua i literatura catalanes a 2ⁿ, 4^t i 1^r Batxillerat.
- Xesca Marquès, Llengua i literatura catalana a 1^r d'ESO; tutora de 1^r d'ESO.
- Laura Picó Alhama, Llengua catalana i literatura a 1^r, 2ⁿ i 2ⁿ Batxillerat.

1.2. REUNIONS DE DEPARTAMENT

1.2.1 Reunió setmanal de departament.

Les reunions ordinàries del departament seran els dimarts a 2ª hora (8:55 a 9:50), segons consta a l'horari general del centre. En aquestes reunions també hi assisteixen Teresa Maria Fuster, Eva M Thomàs i Maria del Mar Caro, AL i responsables de l'Aula d'Accollida, respectivament.

En aquestes reunions s'unifiquen criteris i es discuteixen temes i problemes que poden sorgir al llarg del curs.

2. INTRODUCCIÓ

A partir de la promulgació de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, es va iniciar un procés, ara ja acabat, de definició del corpus jurídic que regula els ensenyaments de l'ESO i del Batxillerat. Com ja és sabut aquest curs ha començat a implantar-se la nova llei educativa, LOMQE, a 1^r, 3^r d'ESO i 1^r de batxillerat. Normativa legal: Reial decret 1105/2014, de 26 de desembre pel qual s'estableix el currículum bàsic d'ESO i Batxillerat (BOE núm. 3 de 3 de gener de 2015).

En línies generals, això suposa:

- 1.
2. Tot i la separació en currículums preceptius separats de les matèries de Llengua i literatura catalana i castellana (a ESO i a Batxillerat), s'introdueixen de forma conjunta, s'estructuren els mateixos blocs de continguts, amb unes orientacions metodològiques comunes i comparteixen, en l'ESO, la contribució d'ambdues matèries en l'adquisició de les competències bàsiques.
3. L'obligació per als departaments de les àrees lingüístiques de coordinar les respectives programacions didàctiques (articles 12.5 a cada un dels dos decrets 73 i 82/2008).
4. En l'ESO s'estableixen unes competències bàsiques amb l'obligació d'introduir-les en les concrecions del currículum que cada departament ha d'efectuar per dirigir les activitats lectives a assegurar-ne l'adquisició.

Els membres del departament de català consideram que hauria de ser la Conselleria qui especifiqui en quins aspectes ens hem de coordinar els departaments de llengua catalana i llengua castellana, així com quins continguts ha d'impartir cada departament.

Pel que fa al Batxillerat, ratificam la prevalença de la literatura a primer curs (sense abandonar, evidentment els continguts de gramàtica, que s'han de tenir assolits per a una bona expressió escrita), mentre que a segon prevaldran el tractament de la sociolingüística i el de la literatura, segons les lectures obligatòries i el programa per al curs tenint en compte les disposicions derivades de les reunions de coordinació de les PAU. En ambdós casos els blocs referits als blocs 1 i 2 es treballaran preferentment a partir de les pràctiques procedimentals que es desenvolupin amb les explicacions conceptuals

necessàries que d'aquest treball se'n derivi.

Atès que no està conclosa l'adaptació al sistema educatiu de les Illes Balears del Reial Decret 1892/2008, de 14 de novembre, pel qual es regulen les condicions per a l'accés a les universitats, és possible que es produeixin modificacions en l'organització de les esmentades proves que podrien repercutir sobre la programació de les matèries que imparteix el departament que hi ha d'entrar de forma obligatòria (Llengua i Literatura) o optativa (Literatura Universal).

3. PRIMERS CRITERIS METODOLÒGICS.

3.1 CRITERIS GENERALS.

- a.*
- b.* La funció del docent no s'hauria de reduir al de simple transmissor de coneixements i d'informació. Més aviat les seves funcions s'haurien de dirigir a la motivació, assessorament, orientació i ajuda dels alumnes.
- c.* Les activitats didàctiques, que han de ser seleccionades i organitzades epistemològicament, han de complir també el doble objectiu d'afavorir l'aprenentatge constructiu i significatiu dels alumnes i de possibilitar l'aprenentatge funcional.
- d.* De forma general, els professors hauríem d'impulsar i promoure la capacitat crítica de l'alumne fomentant la reflexió sobre les activitats realitzades.
- e.* Implicar l'alumne en el propi procés d'aprenentatge, orientant-lo cap als objectius, ajudant-lo en el reconeixement dels errors i en la construcció del propi aprenentatge a través de l'autocorrecció, hauria de ser un dels nostres propòsits com a ensenyants i educadors.
- f.* Ateses les experiències dels darrers cursos, es dedicarà una especial atenció als alumnes que presentin dificultats d'aprenentatge específiques. Per això els professors de llengua estaran atents a qualsevol dels símptomes d'aquests trastorns i es faran les adaptacions que calguin sempre d'acord amb el departament d'Orientació, al qual es derivaran els casos que es detectin.

3.2 CRITERIS ESPECÍFICS.

Procediments de l'oral i de l'escrit: a l'hora de treballar els objectius procedimentals, s'intentarà seguir el següent procés:

- a.** Observació. Lectura o audició de textos de distints tipus, models, registres, etc.
- b.** Anàlisi dels textos.
- c.** Planificació i producció de textos propis.

Les activitats destinades a l'expressió oral no necessàriament han de suposar una ruptura en la dinàmica habitual de la classe; al contrari, sembla més lògic aprofitar les situacions orals que crea la mateixa dinàmica de la classe (comentaris: de textos, de lectures, de notícies...; exposicions: de temes de treballs...; participació: en debats, col·loquis, feina de grups...; exercicis de creació: narrar una història de forma improvisada, relatar una notícia, dramatitzar una situació...).

3.3 LLIBRES DE TEXT

Els llibres de text que farà servir el departament durant aquest curs són els de l'editorial Vicens- Vives per a l'ESO i 1^r de batxillerat i els de l'editorial ANAYA per a 2ⁿ de batxillerat, decisió que va prendre el departament en les sessions del final del curs passat. Tots aquests llibres s'adapten a la LOMQE. La relació única i actualitzada és la següent:

A ESO, per a Llengua i literatura catalanes, LliL (1,2 3 i 4), editorial Vicens Vives.

A Batxillerat, s'utilitza el llibre Llengua i literatura de Vicens Vives a 1r. A 2n, Llengua catalana i literatura, editorial ANAYA.

3.4 ATENCIÓ ALS ALUMNES REPETIDORS.

Definim aquests alumnes com aquells que o repeteixen el mateix nivell que el curs anterior, o que n'han repetit algun en qualque tram del seu itinerari educatiu. Hom considera que uns i altres poden ser susceptibles de requerir un seguiment especial que ajudi a garantir el progrés educatiu.

3.5 ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Tot l'alumnat del centre serà atès dins del grup ordinari sempre que això sigui possible. L'atenció a la diversitat és possible si som dos professors dins l'aula i, a les corresponents hores de coordinació, els dos professors planifiquem i preparam el material per a tot l'alumnat, en funció de les necessitats de cada un d'ells. Però malauradament això no sempre és possible. Les hores de suport de què podem disposar són del tot insuficients per a la quantitat d'alumnes que requereixen un tractament més específic (atesa la gran varietat de procedències distintes dels nostres alumnes i, en un percentatge molt elevat, les seves històries personals)

El departament tindrà en compte les particularitats de cada alumne, especialment en aquells casos en què es requereixin mesures de seguiment, reforç, adaptació curricular no significativa i adaptació curricular significativa. Amb la col·laboració del departament d'Orientació elaborarà tota la documentació i procediments per assegurar l'atenció deguda als alumnes que la necessitin.

4. CONSIDERACIONS SOBRE L'AVUACIÓ

L'avaluació ha de ser entesa principalment com un instrument d'actuació pedagògica. La seva funció principal és la millora del procés d'aprenentatge i d'ensenyament. En conseqüència, ha de ser de tots els elements que intervenen en el procés.

- a. Dels alumnes. Si és del procés, ha de ser necessàriament continuada, i si és dels alumnes ha de ser personalitzada, defugint la simple comparació amb la mitjana estàndard. Ha de partir de l'estat de l'alumne (Av. Inicial) i no tan sols ha de controlar i mesurar els resultats finals, sinó que també ha de controlar el procés d'aprenentatge, aprofitant els errors per fer les correccions pertinents.
- b. Dels processos d'aprenentatge. En aquest aspecte ha de facilitar el control, la detecció d'errors i la correcció pertinent de:
 -
 - La intervenció del professor com a organitzador de les activitats d'aprenentatge.
 - L'adequació de materials, activitats i metodologies als objectius proposats.
 - La coordinació de l'equip de professors.
 - I, en general, la pertinença dels elements que conformen el currículum.
 -
- c. Instruments per a l'avaluació dels alumnes.
 - Fitxes o taules d'observació i control de l'activitat quotidiana (treball diari, individual o en grup; intervencions a classe; tècniques utilitzades, etc.).
 - Exàmens, proves o controls. Haurien de tenir les següents característiques:
 - i. Diversificats (comprensió, expressió, anàlisi, síntesi, coneixements, tècniques, procediments, etc.).
 - ii. Útils per al desplegament de les competències dels alumnes.
 - iii. Rendibles didàcticament.
 - L'autoavaluació i la coavaluació són també instruments que, encara que difícils o com a mínim no usuals, haurien de ser utilitzats.
 -
- d. Criteris de qualificació.

e.

- L'avaluació serà contínua (en el cas dels cursos d'ESO), objectiva (constatable en les produccions de l'alumne, tant orals com escrites), basada en els continguts programats i personal (fonamentada en els progressos individuals). Es valoraran totes les manifestacions del treball personal: orals i escrites, individuals i col·lectives; el ritme de treball, l'esforç constant i mantengut; la puntualitat en la realització de tasques i la bona disposició per al treball.
- Sempre s'avaluarà l'actitud que l'alumne mostri al llarg del curs: interès, puntualitat, bon comportament, capacitat d'empatia amb la resta del grup, treball cooperatiu...
- Pel que fa al Batxillerat, l'avaluació serà específica en tots aquells continguts de llengua i literatura que no siguin generals. En aquest darrers (ortografia, coherència, cohesió...) serà contínua.
- La qualificació emesa en el butlletí, després de la junta d'avaluació, és indicativa del progrés de l'alumne i de la situació del seu aprenentatge en el moment actual, però no predetermina necessàriament la qualificació futura.

El Departament definirà i revisarà els criteris numèrics per a la fixació de barems quantitius per a una avaluació més objectiva i que, alhora, tingui en compte els distints aspectes que intervenen en el procés d'avaluació.

S'establirà un sistema de percentatges, a partir dels quals serà extreta la qualificació de cada avaluació. Així, doncs, els percentatges establerts per als cursos és el següent:

1^r i 2ⁿ d'ESO: exàmens: 50%

dictats, redaccions, quadern (procediments): 20%

llengua oral: 10%

lectura obligatòria: 10%

actitud: 10%

3^r i 4^t d'ESO: exàmens: 60%

dictats, redaccions, quadern (procediments): 10%

llengua oral: 10%

lectura obligatòria: 10%

actitud: 10%

1^r de BATXILLERAT: exàmens: 70%

redaccions, comentaris... (procediments): 10%

lectures: 10%

actitud: 10%

2ⁿ de BATXILLERAT: exàmens(més exposició oral a la 3ª avaluació): 70%

redaccions, comentaris... : 10%

portafoli de lectura i/o examen a la 3ª avaluació: 10%

actitud: 10%

En els exàmens, les faltes d'ortografia descompten 0,1 cada una, fins a un màxim de 2 punts.

A 2ⁿ de batxillerat l'ortografia és un punt molt important, i també ho és a Selectivitat. Per cada errada ortogràfica es descomptarà 0,1 fins a un màxim de 2 punts. A més hi ha 5 faltes que descompten 0,25 cada una. Són: **tenir que, donar-se compte, perquè/per què, es/és i desde.**

No s'aprovarà l'assignatura si la mitjana de notes, tant per avaluació com la mitjana final, no arriba a 5

A ESO també es valorarà la realització de *lectures voluntàries*. Els alumnes podran fer tantes lectures voluntàries com desitgin i aquests seran avaluades i podran pujar la nota.

Atès el caràcter d'aprofundiment progressiu en el domini del codi lingüístic i del caràcter globalitzador dels treballs d'expressió oral i escrita, no hi haurà proves específiques de recuperació. En els casos particulars que el professor consideri útils hi podrà haver, amb caràcter excepcional, proves de

recuperació per a tot el grup-classe. Fins i tot per a casos d'alumnes individuals amb circumstàncies especials que així ho aconsellin per a una millor avaluació.

5. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

5.1 ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

En aquest apartat es pretén presentar pautes referides a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de la llengua catalana i literatura en l'educació secundària obligatòria, una etapa en la qual l'aprenent ha de ser el centre de la planificació curricular. Un alumnat que, des de la perspectiva individual i educativa —amb responsabilitats en el procés propi d'aprenentatge—, social i també intercultural ha acumulat experiències com a aprenent i ha adquirit habilitats i coneixements rellevants per als nous aprenentatges.

S'ha de planificar l'ensenyament de les llengües del currículum de manera coordinada. Convé compartir què s'entén per ensenyar llengua i arribar a acords sobre què cal ensenyar perquè els aprenents siguin capaços d'usar-la per comunicar-se i per aprendre. Així, la capacitat d'usar-la es desenvolupa de manera compartida des de les diferents matèries de l'àrea de llengües i es complementa amb els aprenentatges específics de cada una. Els objectius, que seran específics de les diferents matèries, han de fer referència al desenvolupament de les competències bàsiques, a la capacitat de *saber fer* amb la llengua que aprenen: seleccionar, interpretar, relacionar, anticipar, generalitzar, i també exposar, explicar i convèncer o argumentar, entre d'altres.

Per això, cal coordinar la rellevància i el paper de la llengua oral, de la llengua escrita i de l'enfocament de la reflexió gramatical en el conjunt d'aprenentatges de cada una de les llengües. I també la seqüenciació de les activitats des de la perspectiva del que aporten a la millora de les habilitats que possibiliten usar la llengua. És necessari, igualment, arribar a acords sobre els criteris d'avaluació, els plantejaments metodològics i l'ús dels recursos i materials didàctics més utilitzats.

El fet que tant la llengua catalana com la castellana no siguin, en molts de casos, ni la primera ni la segona llengua de l'aprenent, obliga a apropar les estratègies d'ensenyament i a compartir el tractament metodològic més adequat, utilitzat en l'ensenyament de llengües segones. En qualsevol cas, la coordinació entre els diferents departament no té per finalitat que les planificacions coincideixin, sinó que siguin complementàries i coherents.

En els darrers anys s'ha fet referència repetidament a: aprenentatge significatiu, participació activa de l'aprenent, coneixements previs, desenvolupament d'habilitats, aprendre a aprendre, caràcter funcional dels aprenentatges, reflexió i valoració del que s'ha après, procés individual de construcció de mecanismes per comprendre, utilitzar i aplicar les informacions i els nous coneixements.

Aquests conceptes, vigents avui, poden ampliar-se amb una visió complementària del paper de la llengua com a instrument per comunicar-se i per aprendre, en el marc dels intercanvis comunicatius i de les experiències d'aprenentatge i en un context plurilingüístic i pluricultural. Cal remarcar, a més, la importància del desenvolupament de les competències bàsiques, necessàries per a la vida social, professional i acadèmica, amb el rerefons de l'equitat i de la qualitat de l'ensenyament per a tots els aprenents.

Tot plegat ha de configurar una planificació activa, funcional i diversificada de l'ensenyament de les llengües i s'han de promoure canvis organitzatius i metodològics significatius.

Els objectius s'han de vincular al caràcter funcional i comunicatiu de l'aprenentatge de les llengües. L'avaluació mesurarà l'assoliment dels objectius, formulats en termes de competències. Aquesta avaluació, que tindrà caràcter formatiu i orientador, facilitarà l'anàlisi de l'aprenentatge dels alumnes i també del procés d'ensenyament. L'avaluació de l'aprenentatge de llengües ha de ser contínua, global i diversa.

Els alumnes, des de l'inici del procés, han de conèixer els objectius i els criteris que s'aplicaran en l'avaluació dels seus aprenentatges. L'avaluació s'organitzarà a través d'activitats comunicatives en les quals s'integrin les destreses de comprensió i d'expressió, d'interacció i de mediació de la llengua oral i

de la llengua escrita. Es valoraran els coneixements gramaticals de les llengües i la capacitat de reflexió lingüística. Convé igualment revisar el tractament dels errors, fomentar l'anàlisi i la valoració individual i compartida del que s'ha après, reflexionar sobre les estratègies d'aprenentatge que els són més adients i ensenyar-los a valorar i a gaudir dels nous aprenentatges.

La sensibilitat envers la llengua que s'aprèn serà possible en la mesura que els ensenyaments n'afavoreixin l'aprenentatge global i eficaç. Per altra part, el progrés en l'aprenentatge es fa sobretot evident amb la capacitat de l'aprenent de *fer* amb la llengua que aprèn, tant quan es tracta de comunicar-se i d'aprendre en general com de realitzar activitats lingüístiques i comunicatives a les classes de llengua.

Tradicionalment, el treball en les aules de llengua s'ha destinat fonamentalment al desenvolupament de les habilitats vinculades a la llengua escrita: aprendre a escriure i a llegir. La llengua oral s'adquiria sobretot espontàniament en tots els àmbits de la vida dels alumnes, inclòs l'educatiu. Però l'aprenentatge de la llengua oral, en tots els nivells de l'aprenent, serà més efectiu si respon a una planificació adequada de cada un dels àmbits que cal desenvolupar, tant si es tracta d'ensenyar a estructurar oportunament un discurs com d'aprendre a escoltar amb eficàcia i processar la informació que rep. Al llarg de tota l'etapa, i des de totes les matèries, s'ha de posar esment en l'adquisició de la fluïdesa lectora i en la consolidació de l'hàbit lector. La lectura, que ajudarà a aprendre a escriure correctament, permet analitzar i conèixer els mecanismes lingüístics del text i obre les portes a la fantasia i a la imaginació.

La llengua escrita és imprescindible per dur a terme altres aprenentatges. S'han de facilitar als alumnes textos diversos quant al tipus de text, al contingut, a l'estructura, a la intenció, inclosos els textos reals, dels mitjans de comunicació i també de l'àmbit acadèmic. N'han de fer lectures diverses i amb distintes finalitats. Quant a l'expressió escrita, cal fer incidència en el procés d'elaboració dels textos per part dels alumnes. La revisió de les produccions escrites, a més de tenir en compte els aspectes vinculats a la gramàtica i l'ortografia, ha de considerar el conjunt de les propietats textuales. Molts d'aquests textos han de ser orientadors de les seves produccions escrites.

Tant per a les activitats de producció com de recepció oral i escrita, com també per a les interactives (per construir un discurs compartit, on és important la cooperació, els torns de paraula, la tria de significats, l'enfocament del tema, etc.) i les de mediació (en el paper d'intermediari, interpretar i traduir, resumir i reformular) l'aprenent ha de tenir a l'abast recursos amplis i diversos de la llengua, entre els quals s'hi ha d'incloure el coneixement de la llengua que permet la correcció especialment en les habilitats productives.

El desenvolupament de la competència lingüística és un aspecte essencial per a l'aprenentatge d'una llengua. Es refereix al coneixement dels recursos de la llengua i a la capacitat d'usar-los. Per altra part, les llengües evolucionen contínuament per donar resposta a les exigències de l'ús comunicatiu. Per això, és complex fer una descripció de la llengua exhaustiva i detallada i organitzar-la per ensenyar-la. Hi ha teories diferents per tractar i presentar els elements lingüístics que s'han d'ensenyar i als equips de professors els correspon decidir quina teoria acorden adoptar segons els objectius i context determinats i pensant en la finalitat dels aprenentatges lingüístics dels aprenents.

És un objectiu de la matèria de llengua catalana i literatura ensenyar a reflexionar sobre els elements formals i els mecanismes de la llengua a nivell fonològic, morfosintàctic, lexicosemàntic i textual i sobre les condicions de recepció i producció de missatges. Un altre objectiu és que els alumnes compreguin aquests mecanismes. Per analitzar-los, és convenient utilitzar textos complets, perquè el text és la unitat comunicativa bàsica, que permeten reflexionar sobre les estructures textuales i no únicament sobre les oracionals. La reflexió s'ha d'estendre als elements de connexió del discurs, a l'ortografia del discurs, de la frase i de la paraula, als procediments de formació de paraules i sobre el concepte de camp semàntic. El domini de la llengua moltes vegades és anterior a la reflexió conscient i sistemàtica sobre els usos lingüístics. Cal recordar que la lectura ajuda a conèixer les estructures gramaticals de la llengua i facilita

L'aprenentatge no conscient del sistema de la llengua.

Convé divulgar la idea que la literatura és d'abast universal i que les millors obres literàries participen d'uns valors estètics i culturals perdurables al llarg dels anys. Així, és important que l'alumnat conegui les principals mostres literàries de la literatura catalana per fer-lo participar d'uns valors compartits amb la literatura universal. Convé fer concebre, per tant, la literatura com a producte lingüístic i estètic, com a instrument de transmissió cultural, històrica i social. La lectura de textos literaris ajuda a entendre el fet literari i permet reflexionar sobre aspectes que caracteritzen l'obra literària (artístics, socials, històrics i filosòfics). S'ha d'entendre la lectura de textos literaris no sols com a font de nous coneixements, sinó també com a plaer, com a eina que permet l'apropament a la ficció, a l'estètica i a l'art literari. A través de les obres de la literatura es pot potenciar la lectura i refermar l'hàbit lector, ampliar el repertori lèxic, crear opinions, comprendre dimensions de la cultura pròpia i de les altres, estructurar el pensament. També pot ajudar a desenvolupar l'actitud crítica, la fantasia i el gust estètic i pot permetre crear en el aula contextos favorables per al debat literari i l'activitat creativa.

En les activitats d'expressió oral i escrita hi intervenen aspectes de l'individu que s'estenen més enllà del coneixement i de l'objectivitat. Hi té a veure l'autoestima, la visió del món, la capacitat d'argumentar amb la paraula, la relació amb els altres, com s'assumeix el risc d'equivocar-se, la seguretat en un mateix per emetre opinions, etc. Així, cal tenir en compte les estratègies d'aprenentatge individuals, l'autoregulació del propi procés d'aprenentatge i la tria adequada d'activitats d'aula.

La diversitat és inherent a tot grup d'aprenents, als quals es faciliten en qualsevol cas recursos i estratègies diversificades. Però hi ha algunes maneres d'ensenyar i d'organitzar el treball a l'aula que faciliten atendre la diversitat més que unes altres. Els aprenentatges de llengua estan directament connectats entre ells i els coneixements previs dels alumnes tenen una rellevància excepcional.

Els alumnes que s'incorporen tard al sistema educatiu de les Illes Balears poden presentar un desfasament important quant als aprenentatges previstos per a l'edat. A vegades han d'aprendre la llengua catalana o la llengua castellana, o les dues per comunicar-se i per aprendre. Aquest fet, afegit als diferents ritmes de treball i d'aprenentatge, exigirà l'adopció de mesures organitzatives i metodològiques que permeti ensenyar aquestes llengües d'acord amb els plantejaments més efectius per ensenyar llengües segones, a fi que l'aprenentatge sigui el més ràpid i funcional possible per facilitar la incorporació i integració al grup. Cal fomentar, també, en el marc d'una adequada gestió social de l'aula, una actitud de respecte envers la diversitat lingüística i cultural.

Desenvolupar les habilitats i actituds positives per a l'aprenentatge és possible si es té un paper actiu en tot procés. Per aprendre llengua, oral i escrita, cal interactuar amb els companys. L'aprenent és l'actor principal en els processos d'adquisició i d'aprenentatge de la llengua. El professorat no és només l'expert, també el mediador i el motivador del procés d'ensenyament/aprenentatge.

Els aprenents han de ser conscients que únicament ells poden fer possible el seu propi aprenentatge, que depèn d'ells, que cal estar disposats a aprendre. S'espera dels alumnes que segueixin les directrius del professorat, que participin activament en les activitats i que cooperin en la realització de les tasques i en el desenvolupament del procés global d'ensenyament/aprenentatge. Els alumnes s'han d'interessar pels objectius de les matèries i per la vinculació del que aprenen pas a pas amb el seu assoliment. Se'ls demana, també, que desenvolupin la capacitat de treball autònom i que s'impliquin en l'autoavaluació.

Per a l'aprenentatge interactiu es treballarà en grup reduït, dins del qual s'optimitzen les capacitats d'aprendre i els ritmes de feina, s'intercanvien coneixements, es millora el rendiment i es comparteixen responsabilitats. Es tracta d'assolir alhora objectius d'equip i de millorar el clima del grup quant a eficàcia i a convivència. La participació i la cooperació faciliten també el desenvolupament d'habilitats socials bàsiques.

És important que l'aprenent reconegui que els aprenentatges de llengua que realitza són útils i que les activitats que realitza tenen sentit i s'encaminen a la consecució dels objectius. La motivació comporta

la implicació de l'aprenent en el procés d'ensenyament /aprenentatge, el fa ser element actiu en la presa de decisions i interessar-se en l'assoliment dels objectius.

És tasca del professorat orientar les activitats d'aula i proposar actuacions d'abast més ampli en una organització flexible i dinàmica. Ha de donar a conèixer al grup els objectius i els elements que permetran l'avaluació i ha d'ajudar els alumnes a autoavaluar-se i a reflexionar sobre el propi aprenentatge. Perquè l'equip sigui possible, els docents han de reflexionar sobre quina importància tenen les tècniques de gestió d'aula i d'ensenyament, sobre la capacitat de proposar activitats no sempre previstes i sobre quin és el rendiment després d'analitzar els resultats dels aprenentatges dels alumnes. Convé reconèixer el propi estil d'ensenyament, valorar la capacitat pròpia per realitzar de manera adequada una avaluació formativa i continuada, i per transmetre informació, actituds positives envers l'aprenentatge, i valors per a la convivència. Els professors, a més, han de reflexionar sobre com aprofitar millor la capacitat que tenen per transmetre l'admiració per l'estètica dels textos literaris i quina capacitat poden usar a l'aula per individualitzar l'ensenyament per atendre millor la diversitat.

Les programacions didàctiques han de preveure la revisió del procés d'ensenyament i del d'aprenentatge i també de l'avaluació i es redactaran d'acord amb les línies pedagògiques que prèviament s'hagin acordat. Així, a fi de garantir la coordinació didàctica i organitzativa, les modificacions que faci el professorat i que figurin en la programació d'aula es comunicaran al departament per valorar-les i per decidir sobre la incorporació d'aquestes a la programació. S'ha de tenir en compte, en qualsevol cas, que les decisions metodològiques i organitzatives han de ser coherents amb els objectius que es volen assolir.

Les decisions que es prenguin en els centres referides a la seqüenciació dels objectius i de les pràctiques a l'aula tendran en compte el rendiment comunicatiu i la rellevància quant a l'ús de la llengua per a les mateixes matèries lingüístiques i per a l'aprenentatge en altres matèries del currículum. La complexitat, en principi inherent als elements de la llengua, no és l'únic criteri que s'ha de considerar en definir la seqüenciació dels ensenyaments. Les diferents estratègies de què se serveixen els aprenents per dur a terme els propis aprenentatges i el desenvolupament cognitiu individual, entre d'altres aspectes, no permeten establir un nivell de dificultat objectiu i general per als aprenentatges de la llengua.

Quant als textos orals i escrits que es planifiqui utilitzar en les activitats d'aula, si bé es cert que es pot intentar fer-ne una classificació segons la dificultat gramatical, pot ser motivador presentar-los als alumnes tenint en compte altres aspectes –el tipus de text, el tema que tracten– perquè encara que presentin estructures i categories no treballades explícitament pot ser que l'alumnat les adquireixi i les utilitzi amb una certa espontaneïtat i fins i tot amb més facilitat que altres formes més simples ja treballades a l'aula.

En les matèries de llengua, les tecnologies de la informació i de la comunicació són un instrument de comunicació oral i escrita i s'utilitzaran també com a eina de recerca d'informació i de dinamització en el desenvolupament de les activitats d'aprenentatge. L'ús de les tecnologies propicia la innovació pedagògica i el canvi de mètodes d'aprenentatge.

És igualment fonamental que l'alumnat pugui usar una biblioteca adequada en la qual hi pugui trobar llibres de consulta i de lectura. Quant al llibre de text, que és un recurs habitual, cal remarcar la importància de l'elecció d'aquest material, que es farà tenint en compte quin és l'eix al voltant del qual es desenvolupen les unitats, com es fa la presentació d'aspectes nous, quin tipus d'activitats proposa, les possibilitats de modificar-ne parcialment la seqüenciació per adaptar-lo al grup d'alumnes i, en general, si el plantejament metodològic s'avé amb el que s'ha acordat per ensenyar la llengua.

Finalment, és convenient que la distribució del mobiliari de l'aula permeti l'organització de feines en grups i la realització d'activitats diferents –audicions, debats, etc.–, i que propiciï l'organització de l'espai de manera que es faciliti la comunicació entre els aprenents, la interacció freqüent i organitzada i

Patenció a la diversitat.

5.2 CONTRIBUTIÓ EN L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Amb el terme *competència* es fa referència no únicament als sabers, sinó també a les habilitats i a les actituds. Es refereix, per tant, a la capacitat per integrar els coneixements adquirits (saber) amb la capacitat de fer de cada un (saber fer) per actuar de manera idònia en situacions diverses. Incorpora a més el saber ser i el saber estar. Suposa, així, la barreja de coneixements, destreses pràctiques, valors, motivacions, sensibilitats i factors socials que conjuntament possibiliten actuar amb eficàcia.

Amb la denominació *competències bàsiques* es fa referència a les competències que, al mateix temps que afavoreixen el desenvolupament personal i social, milloren la capacitat d'aprenentatge al llarg de la vida, tot integrant i vinculant el que se sap en situacions noves i imprevistes (aprendre a aprendre).

En el marc de les propostes de la Comissió Europea d'Educació s'han establert vuit competències claus, la primera de les quals és la *competència en comunicació lingüística*.

La *competència en comunicació lingüística* es refereix a l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, d'interpretació i de comprensió de la realitat, de construcció del coneixement i d'organització i regulació del propi pensament, de les emocions i dels comportaments.

Els coneixements, les habilitats i les actituds permeten comunicar i expressar idees, manifestar opinions, acords o desacords, negociar significats, generar idees noves i compartir criteris, construir un discurs coherent i cohesionat, decidir i argumentar, llegir i entendre, escoltar, mitjançar i conversar plenament. Per altra part, llegir i escriure permet cercar informació, seleccionar-la, classificar-la, relacionar-la i interpretar-la. Facilita la descoberta del món, dels coneixements i de la creació literària. Aprendre a comunicar-se necessita reflexionar sobre el funcionament del llenguatge i tenir a l'abast els recursos expressius adequats al context, als destinataris o interlocutors i a la intenció comunicativa. Possibilita l'ús funcional de la llengua i desenvolupa també l'autosuficiència, l'autoestima i actituds positives envers un mateix, els altres i la societat.

El currículum d'aquestes dues matèries, pel fet de tenir com a objectiu el desenvolupament de la capacitat per interactuar de manera competent mitjançant el llenguatge en les diferents esferes de l'activitat social, contribueix de manera decisiva al desenvolupament de tots els aspectes que conformen la *competència en comunicació lingüística*. A més, les habilitats i estratègies per a l'ús d'una llengua determinada i la capacitat per prendre la llengua com objecte d'observació, encara que s'adquireixin des d'una llengua, es transfereixen i s'apliquen a l'aprenentatge d'altres. Aquest aprenentatge contribueix, al mateix temps, a augmentar la competència sobre l'ús del llenguatge en general.

S'aprèn a parlar i a escoltar, a llegir i escriure per a la interacció comunicativa, però també per adquirir nous coneixements: el llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i és la base del pensament i del coneixement. L'accés al saber i a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge es relaciona directament amb la competència bàsica d'*aprendre a aprendre*. Així mateix, els continguts de reflexió sobre la llengua recullen un conjunt de coneixements conceptuals (metallenguatge gramatical) i procedimentals (capacitat per analitzar, contrastar, ampliar i reduir enunciats mitjançant l'ús conscient de certs mecanismes gramaticals; substituir elements de l'enunciat per altres de gramaticalment equivalents; utilitzar diferents esquemes sintàctics per expressar una mateixa idea; diagnosticar errors i reparar-los, etc.) que s'adquireixen en relació amb les activitats de comprensió i composició de textos i que es reutilitzen per optimitzar l'aprenentatge lingüístic, és a dir, per aprendre a aprendre llengua.

D'altra banda, aprendre a usar la llengua és també aprendre a analitzar i resoldre problemes, traçar plans i emprendre processos de decisió, ja que una de les funcions del llenguatge és regular i orientar la nostra pròpia activitat. Per això, l'adquisició d'habilitats lingüístiques contribueix a progressar en la *iniciativa personal* i en la regulació de la pròpia activitat amb *autonomia* progressiva.

En les matèries de llengua, les tecnologies de la informació i de la comunicació són un instrument de comunicació oral i escrita. Aquestes dues matèries contribueixen al *tractament de la informació i competència digital* perquè proporcionen coneixements i destreses per a la recerca i selecció d'informació rellevant d'acord amb diferents necessitats, així com per a la seva reutilització en la producció de textos orals i escrits propis. La recerca i selecció de moltes d'aquestes informacions requerirà, per exemple, l'ús adequat de biblioteques o la utilització d'Internet, la realització guiada d'aquestes recerques constituirà un mitjà per al desenvolupament de la *competència digital*. A això hi contribueix també el fet que els currículums incloguin l'ús de suports electrònics en la composició de textos de manera que puguin acomplir-se més eficaçment algunes operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, execució del text, revisió, etc.) i que constitueixen un dels continguts bàsics d'aquestes matèries. També pot contribuir al desenvolupament d'aquesta competència l'ús dels nous mitjans de comunicació digitals que impliquen un ús social i col·laboratiu de l'escriptura i dels coneixements.

L'aprenentatge de les llengües, entès com el desenvolupament de la competència comunicativa, contribueix decisivament al desenvolupament de la *competència social i ciutadana*, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones.

En efecte, aprendre llengua és aprendre a comunicar-se amb els altres, a comprendre el que aquests transmeten i aproximar-se a altres realitats. D'altra banda, l'educació lingüística té un component estretament vinculat amb aquesta competència: la constatació de la varietat dels usos de la llengua, la diversitat lingüística i la valoració de totes les llengües com a aptes per igual per exercir les funcions de comunicació i de representació. També es contribueix des de les dues matèries a aquesta competència en la mesura que s'analitzen les maneres mitjançant les quals el llenguatge transmet i sanciona prejudicis i imatges estereotipades del món, per tal de contribuir a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge.

En aquestes matèries la lectura, la interpretació i la valoració de les obres literàries contribueixen de manera rellevant al desenvolupament d'una *competència artística i cultural*, entesa com a aproximació d'un patrimoni literari, i a uns temes recurrents que són expressió de preocupacions essencials de l'ésser humà. La seva contribució serà més rellevant si es relacionen l'estimació de les manifestacions literàries amb altres manifestacions artístiques, com ara la música, la pintura o el cinema. Aquesta competència també permet procurar que el món social de la literatura (autors, crítics, accés a biblioteques, llibreries, catàlegs o la presència de la literatura a la premsa) adquireixi sentit per a l'alumnat.

5.3 OBJECTIUS GENERALS

L'ensenyament de la llengua catalana i literatura en aquesta etapa té com a objectiu el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits i interpretar-los amb una actitud crítica, reconeixent-ne les diferents finalitats i situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb correcció, coherència i adequació a la situació comunicativa i al tipus de discurs.
3. Fer ús del llenguatge com a mitjà per fixar i desenvolupar el propi pensament, per prendre consciència dels propis sentiments i per controlar la pròpia conducta.
4. Interpretar i emprar la lectura i l'escriptura com a fonts de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món i consolidar hàbits lectors mitjançant textos adequats.
5. Reflexionar sobre els elements formals i els mecanismes de la llengua en els nivells fonològic, ortogràfic, morfològic, morfosintàctic, lexicosemàntic i textual, i valorar les condicions de producció i recepció a fi de desenvolupar la capacitat de regular les pròpies produccions lingüístiques.
6. Identificar i analitzar els elements i les característiques dels mitjans de comunicació i valorar-ne la importància en les manifestacions culturals contemporànies, amb la finalitat d'ampliar destreses

discursives i desenvolupar actituds crítiques en relació amb els missatges que contenen.

7. Utilitzar les llengües com a instruments per a l'adquisició de nous aprenentatges, per a la comprensió i l'anàlisi de la realitat, per a la fixació i el desenvolupament del pensament i per a la regulació de la pròpia activitat.
8. Utilitzar les llengües eficaçment en l'activitat escolar per cercar, seleccionar i processar informació i per redactar textos propis de l'àmbit acadèmic.
9. Analitzar els diferents usos socials de les llengües per evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.
10. Emprar tant els mitjans tradicionals com les noves tecnologies de la comunicació per cercar, elaborar i transmetre informació.
11. Reconèixer els gèneres i les formes de la tradició literària i valorar-ne els principals corrents, autors i obres, com a part del nostre patrimoni.
12. Comprendre textos literaris utilitzant els coneixements sobre les convencions de cada gènere, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics. Apreciar les possibilitats comunicatives d'aquests per a la millora de la producció personal.
13. Adonar-se que les produccions literàries constitueixen diverses interpretacions del món i de l'individu; afavoreixen el desvetllament de la imaginació i del bon gust estètic, i són un mitjà d'arrelament, de participació en la cultura pròpia i de relació amb altres pobles.
14. Conèixer la realitat plurilingüe i pluricultural de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i del món actual, i ser conscient de la riquesa que representa i de les diverses situacions que plantegen les llengües en contacte.
15. Reconèixer el fet que la relació de pertinença a les Illes Balears implica l'aprenentatge i la capacitat d'ús de la llengua catalana.

Els objectius específics de la matèria llengua catalana i literatura de l'educació secundària obligatòria (LOMQE) són els següents:

Objectius específics

La matèria de llengua catalana i literatura de l'educació secundària obligatòria té els objectius següents:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'entesa i la mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
2. Aconseguir la competència comunicativa oral i escrita en llengua catalana per comunicar-se amb els altres, per aprendre (en la cerca i l'elaboració d'informació i en la transformació dels coneixements), per expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
3. Aconseguir la competència en llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió i per a la seva participació en les creacions culturals. A fi que sigui possible que, al final de l'educació secundària obligatòria, s'utilitzi normalment i correctament la llengua catalana.
4. Emprar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per participar en la vida social.
5. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment o per escrit, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, i adoptar una actitud respectuosa i de cooperació.
6. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural, valorar la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
7. Comprendre, interpretar i valorar textos orals i escrits de diferents àmbits, tot tenint en compte les finalitats i les situacions en què es produeixen i els elements verbals i no verbals que intervenen en la

seva recepció.

8. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, i valorar el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.

9. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció.

10. Conèixer la realitat plurilingüe de les Illes Balears, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural i personal.

11. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

12. Cercar, consultar, citar i aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos, tant de fragments com d'obres completes i d'altres fonts d'informació per adoptar una visió personal i crítica

13. Usar tant les fonts impreses com les digitals per obtenir, seleccionar i transmetre informació i per produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.

14. Reflexionar, reconèixer i analitzar els diferents nivells de la llengua (fonològic, ortogràfic, morfològic, sintàctic, lexicosemàntic i textual) i els elements que hi pertanyen per a la producció, recepció i autocorrecció de textos.

15. Identificar la intenció comunicativa dels missatges orals i escrits, assenyalar els mecanismes de relació i estructura dins el text i entre el text i el seu context a fi de desenvolupar lectures crítiques dels missatges que hi apareixen.

16. Valorar la importància d'emprar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.

17. Promoure la capacitat de reflexió sobre la unitat del fet artístic i les relacions que s'estableixen entre la literatura i la resta de disciplines artístiques (cinema, pintura, música...).

18. Comprendre els textos representatius de la literatura en llengua catalana des de l'edat mitjana fins a l'actualitat, reconèixer i valorar la seva intencionalitat, la relació amb el context sociocultural i les convencions dels gèneres com a part del patrimoni comú.

19. Aplicar tècniques i estratègies (resum, esquema, mapa conceptual, esborrany...) per afavorir l'aprenentatge i optimitzar l'estudi.

5.4. ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

Ja com vam fer el curs 16-17, els continguts i els criteris d'avaluació i qualificació de les assignatures del departament de Català es fan seguint els estàndards d'aprenentatge: continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable.

Si bé el curs passat vam programar el 1r d'ESO segons els estàndards, aquest curs 2017-2018 ho fem extensiu a tota l'ESO. A 1r, 2n i 3r aplicats al nostre centre en concret, tenint en compte el perfil de l'alumnat i el 4t d'ESO així per normativa.

L'objectiu final és encaminar-nos cap a uns exàmens més competencials.

5.4.1 PROGRAMACIÓ DE CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ

5.4.2 PROGRAMACIÓ 1r CICLE D'ESO, 3r i 4t.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Primer cicle 1r ESO

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR
Continguts

Escoltar

Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb l'àmbit d'ús: àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.

Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb la finalitat que persegueixen: textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

Observació, reflexió, comprensió i valoració del sentit global dels debats, col·loquis i converses espontànies, de la intenció comunicativa de cada interlocutor i aplicació de les normes bàsiques que els regulen.

Parlar

Coneixement i ús progressivament autònom de les estratègies necessàries per a la producció i avaluació de textos orals.

Coneixement, ús i aplicació de les estratègies necessàries per parlar en públic: planificació del discurs, pràctiques orals formals i informals i avaluació progressiva

Participació en debats, col·loquis i converses espontànies mitjançant l'observació i el respecte de les normes bàsiques d'interacció, intervenció i cortesia que regulen aquestes pràctiques orals.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.

1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, escolar/acadèmic i social, n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant.

1.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text i analitza fonts de procedència no verbal.

1.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

1.4. Segueix i interpreta instruccions orals i respecta la jerarquia donada.

1.5. Eliminat.

1.6. Resumeix textos, de forma oral, en recull les idees principals i les integra, de forma clara, en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.

2.1. Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, i n'identifica la informació rellevant, en determina el tema i en reconeix la intenció comunicativa del parlant, així com la seva estructura i les estratègies de cohesió textual oral.

2.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.

2.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

2.4. Interpreta i valora aspectes concrets del contingut i de l'estructura de textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius, i emet judicis raonats i els relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.

2.5. Usa progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).

2.6. Resumeix textos narratius, descriptius, instructius i expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

3. Comprendre el sentit global de textos orals.

3.1. Escolta, observa i explica el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.

3.2. Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat i es té en compte el to emprat, el llenguatge que s'utilitza, el contingut i el grau de respecte cap a les opinions dels altres.

3.3. Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.

4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant..., en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.

4.1. Intervé i valora la seva participació en actes comunicatius orals.

5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).

5.1. Coneix el procés de producció de discursos orals i en valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.

5.2. Reconeix la importància dels aspectes prosòdics del llenguatge no verbal i de la gestió de temps i l'ajuda dels suports audiovisuals en qualsevol tipus de discurs.

5.3. Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i autoavaluació, i proposa solucions per millorar-les.

6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals i informals, de forma individual o en grup.

6.1. Fa presentacions orals.

6.2. Organitza el contingut i elabora guions previs a la intervenció oral formal, en selecciona la idea central i el moment en què ha de ser presentada al seu auditori, així com les idees secundàries i exemples que han de donar suport al seu desenvolupament.

6.3. Dur a terme intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i les diferències entre discursos formals i discursos espontanis.

6.4. Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals.

6.5. Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.

6.6. Avalua, per mitjà de guies, les produccions pròpies i alienes, i millora progressivament les pràctiques discursives.

7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis i converses espontànies.

7.1. Participa activament en debats, col·loquis... escolars i respecta les regles d'interacció, intervenció i cortesia que els regulen, manifesta les seves opinions i respecta les opinions dels altres.

7.2. Se cenyeix al tema, no divaga i atén les instruccions del moderador en debats i col·loquis.

7.3. Avalua les intervencions pròpies i alienes.

7.4. Respecta les normes de cortesia que han de regular les converses orals i s'ajusta al torn de paraula, respecta l'espai, gesticula de forma adequada, escolta activament els altres i usa fórmules de salutació i comiat.

8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

8.1. Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE

Continguts

Llegir

Coneixement i ús de les tècniques i les estratègies necessàries per a la comprensió de textos escrits.

Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits d'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.

Lectura, comprensió i interpretació de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

Actitud progressivament crítica i reflexiva davant de la lectura, organitza raonadament les idees i les exposa i respecta les dels altres.

Ús progressivament autònom dels diccionaris, de les biblioteques i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'obtenció d'informació.

Escriure

Coneixement i ús de les tècniques i les estratègies per a la producció de textos escrits: planificació, obtenció de dades, organització de la informació, redacció i revisió del text. L'escriptura com a procés.

Escriptura de textos relacionats amb l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.

Escriptura de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.

Interès creixent per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge i com a forma de comunicar sentiments, experiències, coneixements i emocions.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.

1.1. Posa en pràctica diferents estratègies de lectura en funció de l'objectiu i el tipus de text.

1.2. Comprèn el significat de les paraules pròpies de nivell formal de la llengua i les incorpora al seu repertori lèxic.

1.3. Eliminat.

1.4. Dedueix la idea principal d'un text, reconeix les idees secundàries i comprèn les relacions que s'hi estableixen.

1.5. Eliminat.

1.6. Avalua el seu procés de comprensió lectora usant fitxes senzilles d'autoavaluació.

2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.

2.1. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social (mitjans de comunicació), identifica la tipologia textual seleccionada, l'organització del contingut, les marques lingüístiques i el format utilitzat.

2.2. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats, i identifica la tipologia textual seleccionada, les marques lingüístiques i l'organització del contingut.

2.3. Eliminat.

2.4. Reté informació, reconeix la idea principal i les idees secundàries i comprèn les relacions entre aquestes.

2.5. Entén instruccions escrites de certa complexitat que li permeten desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana i en els processos d'aprenentatge.

2.6. Interpreta, explica i dedueix la informació donada en diagrames, gràfics, fotografies, mapes conceptuals, esquemes...

3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permeti identificar actituds d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.

3.1 Identifica i expressa les actituds d'acord i desacord sobre aspectes parcials, o globals, d'un text.

3.2. Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.

3.3. Respecta les opinions dels altres.

4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra

font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.

4.1. *Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.*

4.2. *Reconeix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital.*

4.3. *Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.*

5. *Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.*

5.1. *Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc., i redacta esborranys d'escriptura.*

5.2. *Escriu textos usant el registre adequat, n'organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.*

5.3. *Revisa el text en diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seva pròpia producció escrita o la dels companys.*

5.4. *Reescriu textos propis i aliens, aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció escrita i s'ajusta a les normes ortogràfiques i gramaticals que permeten una comunicació fluida.*

6. *Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.*

6.1. *Escriu textos propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit escolar/acadèmic i àmbit social i imita textos model.*

6.2. *Escriu textos narratius, descriptius i instructius, expositius, argumentatius i dialogats i imita textos model.*

6.3. *Eliminat.*

6.4. *Eliminat..*

6.5. *Resumeix textos i generalitza termes que tenen trets en comú, globalitza la informació i la integra a oracions que es relacionin lògicament i semànticament, i evita parafrasejar el text resumit.*

6.6. *Fa esquemes i mapes i explica per escrit el significat dels elements visuals que poden aparèixer en els textos.*

7. *Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.*

7.1. *Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el seu pensament.*

7.2. *Empra en els seus escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.*

7.3. *Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant l'escriptura.*

7.4. *Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dona a conèixer els seus propis.*

BLOC 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Continguts

La paraula

Reconeixement, ús i explicació de les categories gramaticals: substantiu, adjectiu, determinant, pronom, verb, adverbi, preposició, conjunció i interjecció.

Reconeixement, ús i explicació dels elements constitutius de la paraula. Procediments per formar paraules.

Comprensió i interpretació dels components del significat de les paraules: denotació i connotació.

Coneixement reflexiu de les relacions semàntiques que s'estableixen entre les paraules. Observació, reflexió i explicació dels canvis que afecten el significat de les paraules: causes i mecanismes. Metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.

Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals reconeixent el seu valor social i la necessitat de cenyir-s'hi per aconseguir una comunicació eficaç.

Utilització de diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital sobre l'ús de la llengua.

Les relacions gramaticals

Reconeixement, identificació i explicació de l'ús dels diferents grups de paraules: grup nominal, adjectival, preposicional, verbal i adverbial i de les relacions que s'estableixen entre els elements que els conformen en el marc de l'oració simple.

Reconeixement, ús i explicació dels elements constitutius de l'oració simple: subjecte i predicat. Oracions impersonals, actives i oracions passives.

El discurs

Reconeixement, ús i explicació dels connectors textuais i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics.

Reconeixement, ús i explicació dels diferents recursos de modalització en funció de la persona que parla o escriu.

L'expressió de l'objectivitat i la subjectivitat a través de les modalitats oracionals i les referències internes a l'emissor i al receptor en els textos.

Explicació progressiva de la coherència del discurs tenint en compte les relacions gramaticals i lèxiques que s'estableixen en l'interior del text i la seva relació amb el context.

Les varietats de la llengua

Coneixement dels orígens històrics de la realitat plurilingüe d'Espanya i valoració com a font d'enriquiment personal i com a mostra de la riquesa del nostre patrimoni històric i cultural.

Llengua i societat

Les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva. Actituds i prejudicis.

Coneixement i reflexió de la diversitat lingüística en el món actual. Principals famílies lingüístiques.

Coneixement de les llengües romàniques.

Coneixement de les llengües de l'Estat espanyol i de com estan distribuïdes geogràficament.

Coneixement del domini lingüístic. El nom de la llengua. La unitat de la llengua catalana i la variació geogràfica del català.

Comprensió i anàlisi de l'origen i l'evolució de la llengua catalana.

Reflexió sobre la relació de la llengua catalana amb altres llengües i identificació dels fenòmens de contacte. Comprensió i reconeixement del conflicte lingüístic.

Coneixement de l'estatut jurídic de les llengües de les Illes Balears.

Observació i coneixement de la variació social del català.

Coneixement de l'Institut d'Estudis Catalans.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens, a més d'utilitzar la terminologia gramatical necessària per explicar els diversos usos de la llengua.

1.1. Reconeix i explica l'ús de les categories gramaticals en els textos i utilitza aquest coneixement per corregir errors de concordança en textos propis i aliens.

1.2. Reconeix i corregeix errors ortogràfics i gramaticals en textos propis i aliens, aplica els coneixements adquirits per millorar la producció de textos verbals a les seves

produccions orals i escrites.

1.3. Coneix i usa adequadament les formes verbals en les seves produccions orals i escrites.

2. Eliminat.

3. Eliminat.

4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre les paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.

4.1. Reconeix i usa sinònims i antònims d'una paraula i explica el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.

5. Eliminat.

6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper com en format digital, per resoldre dubtes en relació amb l'ús de la llengua i per enriquir el propi vocabulari.

6.1. Utilitza fonts variades de consulta en formats diversos per resoldre els dubtes sobre l'ús de la llengua i per ampliar el vocabulari.

7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals i adverbials dins el marc de l'oració simple.

7.1. Identifica els diferents grups de paraules en frases i textos, diferencia la paraula nuclear de la resta de paraules que el formen i explica el seu funcionament en el marc de l'oració simple.

7.2. Eliminat.

8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.

8.1. Reconeix i explica en els textos els elements constitutius de l'oració simple, diferencia subjecte i predicat i interpreta la presència o absència del subjecte com una marca de l'actitud, objectiva o subjectiva, de l'emissor.

8.2. Eliminat.

8.3. Amplia oracions en un text, usa diferents grups de paraules, utilitza els nexes adequats i crea oracions noves amb sentit complet.

9. Eliminat.

10. Identificar la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.

10.1. Reconeix l'expressió de l'objectivitat o subjectivitat i identifica les modalitats assertives, interrogatives, exclamatives, desideratives, dubitatives i imperatives en relació amb la intenció comunicativa de l'emissor.

10.2. Identifica i empra en textos orals o escrits les formes lingüístiques que fan referència a l'emissor i al receptor, o audiència: la persona gramatical, l'ús de pronoms, el subjecte agent o pacient, les oracions impersonals, etc.

10.3. Eliminat.

11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.

11.1. Reconeix la coherència d'un discurs, atén la intenció comunicativa de l'emissor i identifica l'estructura i la disposició de continguts.

11.2. Identifica diferents estructures textuais: narració, descripció, explicació i diàleg, explica els mecanismes lingüístics que les diferencien i aplica els coneixements adquirits a la producció i millora de textos propis i aliens.

12. Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya, la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.

12.1. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya, n'explica alguna característica diferencial i compara diversos textos, en reconeix els orígens històrics i en descriu alguns dels trets diferencials.

12.2. Reconeix les varietats geogràfiques del català dins i fora de l'Estat espanyol.

13. Reconèixer les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.

- 13.1. *Reconeix les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.*
 13.2. *Distingeix tant les diferències com les coincidències amb el castellà per evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics).*
 14. *Eliminat.*
 15. *Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.*
 15.1. *Reconeix els principals conceptes sociolingüístics.*
 16. *Reconèixer la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.*
 16.1. *Reconeix la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.*

BLOC 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Continguts

Pla lector

Lectura lliure d'obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món per aconseguir el desenvolupament dels seus propis gustos i interessos literaris i la seva autonomia lectora.

Introducció a la literatura a través dels textos.

Aproximació als gèneres literaris i a les obres més representatives de la literatura catalana des de l'edat mitjana fins al segle XVIII a través de la lectura i l'explicació de fragments significatius i, si és el cas, textos complets.

Creació

Redacció de textos d'intenció literària a partir de la lectura de textos i l'ús de les convencions formals del gènere i amb intenció lúdica i creativa.

Consulta i ús de fonts i recursos variats d'informació per dur a terme treballs.

Criteris d'avaluació / *Estàndards d'aprenentatge avaluable*

1. Llegir obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, i mostrar interès per la lectura.

1.1. *Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos, aficions i interessos.*

1.2. *Valora alguna de les obres de lectura lliure, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.*

1.3. *Desenvolupa progressivament el seu propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura.*

2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat literària.

2.1. *Eliminat..*

2.2. *Reconeix i comenta la pervivència o l'evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de diversos períodes historicoliteraris fins a l'actualitat.*

2.3. *Eliminat.*

3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques.

3.1. *Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.*

3.2. *Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.*

3.3. *Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.*

3.4. *Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels*

altres.

4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.

4.1. Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris, en versió original o adaptats, i representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, n'identifica el tema, en resumeix el contingut i n'interpreta el llenguatge literari.

5. Eliminat.

6. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.

6.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.

6.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els seus propis sentiments.

7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

7.1. Aporta en els treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries estudiades, i s'expressa amb rigor, claredat i coherència.

7.2. Utilitza recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per fer treballs acadèmics.

7.3. Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.

7.4. Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions i respecta les produccions dels altres.

Primer cicle. 2n d'ESO

Bloc 1. COMUNICACIÓ ORAL. ESCOLTAR I PARLAR.

Criteris d'avaluació. Estàndards d'aprenentatge.

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.

1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, escolar/acadèmic i social, n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant.

1.2. Eliminat.

1.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

1.4. Eliminat.

1.5. Comprèn el sentit global de textos publicitaris, informatius i d'opinió que procedeixen dels mitjans de comunicació, en distingeix la informació de la persuasió en la publicitat i la informació de l'opinió en notícies, reportatges, etc., i n'identifica les estratègies d'emfatització i d'expansió.

1.6. Resumeix textos, de forma oral, en recull les idees principals i les integra, de forma clara, en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.

2.1. Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, i n'identifica la informació rellevant, en determina el tema i en reconeix la intenció comunicativa del parlant, així com la seva estructura i les estratègies de cohesió textual oral.

2.2. Eliminat.

3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

2.4. Interpreta i valora aspectes concrets del contingut i de l'estructura de textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius, i emet judicis raonats i els relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.

2.5. Usa progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).

2.6. Resumeix textos narratius, descriptius, instructius i expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

3. Comprendre el sentit global de textos orals.

3.1. Eliminat.

3.2. Eliminat.

3.3. Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.

4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant..., en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.

4.1. Intervé i valora la seva participació en actes comunicatius orals.

5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).

5.1. Coneix el procés de producció de discursos orals i en valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.

5.2. Eliminat.

5.3. Eliminat.

6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals i informals, de forma individual o en grup.

6.1. Fa presentacions orals.

6.2. Organitza el contingut i elabora guions previs a la intervenció oral formal, en selecciona la idea central i el moment en què ha de ser presentada al seu auditori, així com les idees secundàries i exemples que han de donar suport al seu desenvolupament.

6.3. Eliminat.

6.4.

6.5. Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.

6.6. Eliminat

7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis i converses espontànies.

7.1. Participa activament en debats, col·loquis... escolars i respecta les regles d'interacció, intervenció i cortesia que els regulen, manifesta les seves opinions i respecta les opinions dels altres.

7.2. Eliminat.

7.3. Eliminat.

7.4. Respecta les normes de cortesia que han de regular les converses orals i s'ajusta al torn de paraula, respecta l'espai, gesticula de forma adequada, escolta activament els altres i usa fórmules de salutació i comiat.

8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

8.1. Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE

criteris d'avaluació. Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.

1.1. Eliminat.

1.2. Eliminat.

1.4. Dedueix la idea principal d'un text, reconeix les idees secundàries i comprèn les relacions que s'hi estableixen.

1.5. Eliminat.

1.6. Eliminat.

2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.

2.1. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social (mitjans de comunicació), identifica la tipologia textual seleccionada, l'organització del contingut, les marques lingüístiques i el format utilitzat.

2.2. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats, i identifica la tipologia textual seleccionada, les marques lingüístiques i l'organització del contingut.

2.3. Eliminat.

2.4. Reté informació, reconeix la idea principal i les idees secundàries i comprèn les relacions entre aquestes.

2.5. Entén instruccions escrites de certa complexitat que li permeten desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana i en els processos d'aprenentatge.

2.6. Interpreta, explica i dedueix la informació donada en diagrames, gràfics, fotografies, mapes conceptuals, esquemes...

3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permeti identificar actituds d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.

3.1 Identifica i expressa les actituds d'acord i desacord sobre aspectes parcials, o globals, d'un text.

3.2. Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.

3.3. Respecta les opinions dels altres.

4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.

4.1. Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.

4.2. Reconeix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital.

4.3. Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.

5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.

5.1. Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes

conceptuals, etc., i redacta esborranys d'escriptura.

5.2. Escriu textos usant el registre adequat, n'organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.

5.3. Eliminat.

5.4. Eliminat.

6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.

6.1. Escriu textos propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit escolar/acadèmic i àmbit social i imita textos model.

6.2. Escriu textos narratius, descriptius i instructius, expositius, argumentatius i dialogats i imita textos model.

6.3. Escriu textos argumentatius amb diferent organització seqüencial, incorpora diferents tipus d'argument i imita textos model.

6.4. Usa diferents i variats organitzadors textuais en les exposicions i les argumentacions.

6.5. Eliminat.

6.6. Fa esquemes i mapes i explica per escrit el significat dels elements visuals que poden aparèixer en els textos.

7. Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

7.1. Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el seu pensament.

7.2. Empra en els seus escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.

7.3. Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant l'escriptura.

7.4. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dona a conèixer els seus propis.

Bloc 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable.

1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens, a més d'utilitzar la terminologia

gramatical necessària per explicar els diversos usos de la llengua.

1.1. Reconeix i explica l'ús de les categories gramaticals en els textos i utilitza aquest coneixement per corregir errors de concordança en textos propis i aliens.

1.2. Reconeix i corregeix errors ortogràfics i gramaticals en textos propis i aliens, aplica els coneixements adquirits per millorar la producció de textos verbals a les seves produccions orals i escrites.

1.3. Coneix i usa adequadament les formes verbals en les seves produccions orals i escrites.

2. Reconèixer i analitzar l'estructura de les paraules pertanyents a les diferents categories gramaticals i distingir les flexives de les no flexives.

2.1. Reconeix i explica els elements constitutius de la paraula: arrel i afixos, aplica aquest coneixement a la millora de la comprensió de textos escrits i a l'enriquiment del seu vocabulari actiu.

2.2. Explica els diferents procediments de formació de paraules i distingeix les compostes, les derivades, les sigles i els acrònims.

3. Comprendre el significat de les paraules en tota la seva extensió per reconèixer i diferenciar els usos objectius dels usos subjectius.

3.1. Eliminat.

4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre les paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.

4.1. Reconeix i usa sinònims i antònims d'una paraula i explica el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.

5. Reconèixer els diferents canvis de significat que afecten la paraula en el text: metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.

5.1. Eliminat.

5.2. Eliminat.

6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper com en format digital, per resoldre dubtes en relació amb l'ús de la llengua i per enriquir el propi vocabulari.

6.1. Utilitza fonts variades de consulta en formats diversos per resoldre els dubtes sobre l'ús de la llengua i per ampliar el vocabulari.

7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals i adverbials dins el marc de l'oració simple.

7.1. Identifica els diferents grups de paraules en frases i textos, diferencia la paraula nuclear de la resta de paraules que el formen i explica el seu funcionament en el marc de

l'oració simple.

7.2. Reconeix i explica en els textos el funcionament sintàctic del verb a partir del seu significat i distingeix els grups de paraules que poden funcionar com a complements verbals argumentals i adjunts.

8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.

8.1. Reconeix i explica en els textos els elements constitutius de l'oració simple, diferencia subjecte i predicat i interpreta la presència o absència del subjecte com una marca de l'actitud, objectiva o subjectiva, de l'emissor.

8.2. Eliminat.

8.3. Amplia oracions en un text, usa diferents grups de paraules, utilitza els nexes adequats i crea oracions noves amb sentit complet.

9. Identificar els connectors textuais presents en els textos i reconèixer la funció que fan en l'organització del contingut del discurs.

9.1. Reconeix, usa i explica els connectors textuais (d'addició, contrast i explicació) i els principals mecanismes de referència interna, gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (el·lipsi i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims), i valora la seva funció en l'organització del contingut del text.

10. Identificar la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.

10.1. Reconeix l'expressió de l'objectivitat o subjectivitat i identifica les modalitats assertives, interrogatives, exclamatives, desideratives, dubitatives i imperatives en relació amb la intenció comunicativa de l'emissor.

10.2. Identifica i empra en textos orals o escrits les formes lingüístiques que fan referència a l'emissor i al receptor, o audiència: la persona gramatical, l'ús de pronoms, el subjecte agent o pacient, les oracions impersonals, etc.

10.3. Explica la diferència significativa que implica l'ús dels temps i maneres verbals.

11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.

11.1. Reconeix la coherència d'un discurs, atén la intenció comunicativa de l'emissor i identifica l'estructura i la disposició de continguts.

11.2. Identifica diferents estructures textuais: narració, descripció, explicació i diàleg, explica els mecanismes lingüístics que les diferencien i aplica els coneixements adquirits a la producció i millora de textos propis i aliens.

12. Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya, la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.

12.1. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya, n'explica alguna característica diferencial i compara diversos textos, en reconeix els orígens històrics i en descriu alguns dels trets diferencials.

12.2. Reconeix les varietats geogràfiques del català dins i fora de l'Estat espanyol.

13. Reconèixer les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.

13.1. Eliminat.

13.2. Distingeix tant les diferències com les coincidències amb el castellà per evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics).

14. Eliminat

14.1. Eliminat.

15. Eliminat.

15.1. Eliminat.

16. Eliminat.

16.1. Eliminat.

Bloc 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Llegir obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, i mostrar interès per la lectura.

1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos, aficions i interessos.

1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.

1.3. Eliminat.

2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat literària.

2.1. Eliminat.

2.2. Eliminat.

2.3. Eliminat.

3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques.

3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.

3.2. Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.

3.3. Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.

3.4. Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres.

4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.

4.1. Eliminat.

5. Comprendre textos literaris representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, reconèixer la intenció de l'autor, relacionar el seu contingut i la seva forma amb els contextos socioculturals i literaris de l'època, identificar el tema, reconèixer l'evolució d'alguns tòpics i formes literàries i expressar aquesta relació amb judicis personals raonats.

5.1. Eliminat.

6. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.

6.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.

6.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els seus propis sentiments.

7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

7.1. Aporta en els treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries estudiades, i s'expressa amb rigor, claredat i coherència.

7.2. Utilitza recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per fer treballs acadèmics.

Bloc 1. COMUNICACIÓ ORAL. ESCOLTAR I PARLAR.
Criteris d'avaluació. Estàndards d'aprenentatge avaluable.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.

1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, escolar/acadèmic i social, n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant.

1.2. Eliminat.

1.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

1.4. Segueix i interpreta instruccions orals i respecta la jerarquia donada.

1.5. Comprèn el sentit global de textos publicitaris, informatius i d'opinió que procedeixen dels mitjans de comunicació, en distingeix la informació de la persuasió en la publicitat i la informació de l'opinió en notícies, reportatges, etc., i n'identifica les estratègies d'emfatització i d'expansió.

1.6. Resumeix textos, de forma oral, en recull les idees principals i les integra, de forma clara, en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.

2.1. Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, i n'identifica la informació rellevant, en determina el tema i en reconeix la intenció comunicativa del parlant, així com la seva estructura i les estratègies de cohesió textual oral.

2.2. Eliminat.

2.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.

2.4. Interpreta i valora aspectes concrets del contingut i de l'estructura de textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius, i emet judicis raonats i els relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.

2.5. Usa progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).

2.6. Resumeix textos narratius, descriptius, instructius i expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.

3. Comprendre el sentit global de textos orals.

3.1. Escolta, observa i explica el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.

3.2. Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat i es té en compte el to emprat, el llenguatge que s'utilitza, el contingut i el grau de respecte cap a les opinions dels altres.

3.3. Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.

4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant..., en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.

4.1. Intervé i valora la seva participació en actes comunicatius orals.

5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut de les produccions orals pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...).

5.1. Coneix el procés de producció de discursos orals i en valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.

5.2. Reconeix la importància dels aspectes prosòdics del llenguatge no verbal i de la gestió de temps i l'ajuda dels suports audiovisuals en qualsevol tipus de discurs.

5.3. Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i autoavaluació, i proposa solucions per millorar-les.

6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals i informals, de forma individual o en grup.

6.1. Fa presentacions orals.

6.2. Organitza el contingut i elabora guions previs a la intervenció oral formal, en selecciona la idea central i el moment en què ha de ser presentada al seu auditori, així com les idees secundàries i exemples que han de donar suport al seu desenvolupament.

6.3. Dur a terme intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i les diferències entre discursos formals i discursos espontanis.

6.4. Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals.

6.5. Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral.

6.6. Eliminat.

7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis i converses espontànies.

7.1. Participa activament en debats, col·loquis... escolars i respecta les regles d'interacció, intervenció i cortesia que els regulen, manifesta les seves opinions i respecta les opinions dels altres.

7.2. Se cenyeix al tema, no divaga i atén les instruccions del moderador en debats i col·loquis.

7.3. Avalua les intervencions pròpies i alienes.

7.4. Respecta les normes de cortesia que han de regular les converses orals i s'ajusta al torn de paraula, respecta l'espai, gesticula de forma adequada, escolta activament els altres i usa fórmules de salutació i comiat.

8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.

8.1. Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.

Bloc 2. COMUNICACIÓ ESCRITA. LLEGIR I ESCRIURE.

Críteris d'avaluació. Estàndards d'aprenentatge avaluable.

1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.

1.1. Posa en pràctica diferents estratègies de lectura en funció de l'objectiu i el tipus de text.

1.2. Comprèn el significat de les paraules pròpies de nivell formal de la llengua i les incorpora al seu repertori lèxic.

1.3. Relaciona la informació explícita i implícita d'un text i la posa en relació amb el context.

1.4. Dedueix la idea principal d'un text, reconeix les idees secundàries i comprèn les relacions que s'hi estableixen.

1.5. Eliminat.

1.6. Avalua el seu procés de comprensió lectora usant fitxes senzilles d'autoavaluació.

2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.

2.1. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social (mitjans de comunicació), identifica la tipologia textual seleccionada, l'organització del contingut, les marques lingüístiques i el format utilitzat.

2.2. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats, i identifica la tipologia

textual seleccionada, les marques lingüístiques i l'organització del contingut.

2.3. Eliminat.

2.4. Reté informació, reconeix la idea principal i les idees secundàries i comprèn les relacions entre aquestes.

2.5. Entén instruccions escrites de certa complexitat que li permeten desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana i en els processos d'aprenentatge.

2.6. Interpreta, explica i dedueix la informació donada en diagrames, gràfics, fotografies, mapes conceptuals, esquemes...

3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permeti identificar actituds d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres.

3.1 Identifica i expressa les actituds d'acord i desacord sobre aspectes parcials, o globals, d'un text.

3.2. Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.

3.3. Respecta les opinions dels altres.

4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.

4.1. Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.

4.2. Reconeix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital.

4.3. Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.

5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.

5.1. Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc., i redacta esborranys d'escriptura.

5.2. Escriu textos usant el registre adequat, n'organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.

5.3. Revisa el text en diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seva pròpia producció escrita o la dels companys.

5.4. Reescriu textos propis i aliens, aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció escrita i s'ajusta a les normes ortogràfiques i gramaticals que

permeten una comunicació fluida.

6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.

6.1. Escriu textos propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit escolar/acadèmic i àmbit social i imita textos model.

6.2. Escriu textos narratius, descriptius i instructius, expositius, argumentatius i dialogats i imita textos model.

6.3. Escriu textos argumentatius amb diferent organització seqüencial, incorpora diferents tipus d'argument i imita textos model.

6.4. Eliminat.

6.5. Resumeix textos i generalitza termes que tenen trets en comú, globalitza la informació i la integra a oracions que es relacionin lògicament i semànticament, i evita parafrasejar el text resumit.

6.6. Fa esquemes i mapes i explica per escrit el significat dels elements visuals que poden aparèixer en els textos.

7. Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.

7.1. Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el seu pensament.

7.2. Empra en els seus escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.

7.3. Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant l'escriptura.

7.4. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dona a conèixer els seus propis.

Bloc 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable.

1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens, a més d'utilitzar la terminologia gramatical necessària per explicar els diversos usos de la llengua.

1.1. Reconeix i explica l'ús de les categories gramaticals en els textos i utilitza aquest coneixement per corregir errors de concordança en textos propis i aliens.

1.2. Reconeix i corregeix errors ortogràfics i gramaticals en textos propis i aliens, aplica

els coneixements adquirits per millorar la producció de textos verbals a les seves produccions orals i escrites.

1.3. Coneix i usa adequadament les formes verbals en les seves produccions orals i escrites.

2. Reconèixer i analitzar l'estructura de les paraules pertanyents a les diferents categories gramaticals i distingir les flexives de les no flexives.

2.1. Reconeix i explica els elements constitutius de la paraula: arrel i afixos, aplica aquest coneixement a la millora de la comprensió de textos escrits i a l'enriquiment del seu vocabulari actiu.

2.2. Explica els diferents procediments de formació de paraules i distingeix les compostes, les derivades, les sigles i els acrònims.

3. Comprendre el significat de les paraules en tota la seva extensió per reconèixer i diferenciar els usos objectius dels usos subjectius.

3.1. Eliminat.

4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre les paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.

4.1. Reconeix i usa sinònims i antònims d'una paraula i explica el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.

5. Reconèixer els diferents canvis de significat que afecten la paraula en el text: metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.

5.1. Reconeix i explica l'ús metafòric i metonímic de les paraules en una frase o en un text oral o escrit.

5.2. Identifica i explica els fenòmens contextuals que afecten el significat global de les paraules: tabú i eufemisme.

6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper com en format digital, per resoldre dubtes en relació amb l'ús de la llengua i per enriquir el propi vocabulari.

6.1. Utilitza fonts variades de consulta en formats diversos per resoldre els dubtes sobre l'ús de la llengua i per ampliar el vocabulari.

7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals i adverbials dins el marc de l'oració simple.

7.1. Identifica els diferents grups de paraules en frases i textos, diferencia la paraula nuclear de la resta de paraules que el formen i explica el seu funcionament en el marc de l'oració simple.

7.2. Reconeix i explica en els textos el funcionament sintàctic del verb a partir del seu significat i distingeix els grups de paraules que poden funcionar com a complements

verbals argumentals i adjunts.

8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.

8.1. Reconeix i explica en els textos els elements constitutius de l'oració simple, diferencia subjecte i predicat i interpreta la presència o absència del subjecte com una marca de l'actitud, objectiva o subjectiva, de l'emissor.

8.2. Transforma oracions actives en passives i a l'inrevés i explica els diferents papers semàntics del subjecte: agent, pacient, causa.

8.3. Amplia oracions en un text, usa diferents grups de paraules, utilitza els nexes adequats i crea oracions noves amb sentit complet.

9. Identificar els connectors textuais presents en els textos i reconèixer la funció que fan en l'organització del contingut del discurs.

9.1. Eliminat.

10. Identificar la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.

10.1. Reconeix l'expressió de l'objectivitat o subjectivitat i identifica les modalitats assertives, interrogatives, exclamatives, desideratives, dubitatives i imperatives en relació amb la intenció comunicativa de l'emissor.

10.2. Identifica i empra en textos orals o escrits les formes lingüístiques que fan referència a l'emissor i al receptor, o audiència: la persona gramatical, l'ús de pronoms, el subjecte agent o pacient, les oracions impersonals, etc.

10.3. Explica la diferència significativa que implica l'ús dels temps i maneres verbals.

11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.

11.1. Reconeix la coherència d'un discurs, atén la intenció comunicativa de l'emissor i identifica l'estructura i la disposició de continguts.

11.2. Identifica diferents estructures textuais: narració, descripció, explicació i diàleg, explica els mecanismes lingüístics que les diferencien i aplica els coneixements adquirits a la producció i millora de textos propis i aliens.

12. Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya, la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.

12.1. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya, n'explica alguna característica diferencial i compara diversos textos, en reconeix els orígens històrics i en descriu alguns dels trets diferencials.

12.2. Reconeix les varietats geogràfiques del català dins i fora de l'Estat espanyol.

13. Reconèixer les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.

13.1. Reconeix les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.

13.2. Distingeix tant les diferències com les coincidències amb el castellà per evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics).

14. Identificar els fenòmens de contacte.

14.1. Identifica els fenòmens de contacte de llengües.

15. Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.

15.1. Reconeix els principals conceptes sociolingüístics.

16. Reconèixer la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.

16.1. Reconeix la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.

Bloc 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Llegir obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, i mostrar interès per la lectura.

1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos, aficions i interessos.

1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.

1.3. Desenvolupa progressivament el seu propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura.

2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als propis gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat literària.

2.1. Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió a través de l'observació, anàlisi i explicació de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...).

2.2. Reconeix i comenta la pervivència o l'evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de diversos períodes historicoliteraris fins a l'actualitat.

2.3. Compara textos literaris i peces dels mitjans de comunicació que responguin a un mateix tòpic, a través de l'observació, anàlisi i explicació dels diferents punts de vista segons el mitjà, l'època o la cultura i valora i critica el que llegeix o veu.

3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música,

pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques.

3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.

3.2. Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.

3.3. Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.

3.4. Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres.

4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.

4.1. Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris, en versió original o adaptats, i representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, n'identifica el tema, en resumeix el contingut i n'interpreta el llenguatge literari.

5. Comprendre textos literaris representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, reconèixer la intenció de l'autor, relacionar el seu contingut i la seva forma amb els contextos socioculturals i literaris de l'època, identificar el tema, reconèixer l'evolució d'alguns tòpics i formes literàries i expressar aquesta relació amb judicis personals raonats.

5.1. Expressa la relació que existeix entre el contingut de l'obra, la intenció de l'autor i el context i la pervivència de temes i formes, i emet judicis personals raonats.

6. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.

6.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.

6.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els seus propis sentiments.

7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.

7.1. Aporta en els treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries estudiades, i s'expressa amb rigor, claredat i coherència.

7.2. Utilitza recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per fer treballs acadèmics.

CRITERIS D'AVALUACIÓ/ ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

1. Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i en l'àmbit acadèmic; expressar-ne el contingut oralment i per escrit; captar la idea global d'informacions escoltades a la ràdio o a la televisió i seguir instruccions poc complexes per realitzar tasques d'aprenentatge.

Es pretén avaluar la comprensió oral i escrita de textos, tant la sintètica (captar la idea principal d'un text proper a l'alumne o escoltat/ llegit a mitjans de comunicació), com l'analítica (recordar i dur a terme les diferents passes d'un text instructiu poc complex, identificar els enunciats en què apareix explícit el tema general, distingir les parts d'un text, etc.). La comprensió de textos ha esdevingut fonamental en la nostra societat i és imprescindible l'establiment de proves orals d'acord amb la tipologia textual establerta amb un nivell creixent d'exigència si es vol aconseguir desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat davant diferents fonts d'informació i la seva competència en la comprensió de textos dins l'àmbit acadèmic.

2. Identificar i descriure les característiques i funció social dels mitjans de comunicació i d'altres textos de la cultura de masses, reconeixent l'ús peculiar dels llenguatges verbals i no verbals en la construcció dels seus missatges i distingint entre la seva dimensió informativa i la seva dimensió persuasiva i manipuladora.

L'avaluació de la capacitat de l'alumnat per destriar informacions objectives d'aquelles que només volen manipular l'emissor és fonamental per desenvolupar l'actitud crítica de l'alumne o alumna així com per avaluar si és capaç de distingir el tema principal d'un text i la finalitat d'aquest.

3. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes d'ús lingüístic per solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits.

Es tracta d'avaluar si l'alumnat sap donar valor als aprenentatges que va adquirint al llarg de la seva vida acadèmica. Així tindran especial importància els connectors textuais, les formes verbals pròpies de la narració, l'expressió del desig i el mandat, així com també la funció cohesionadora dels signes de puntuació, eines que ens ajuden a comprendre el text.

4. Aplicar els coneixements sobre la llengua per expressar-se oralment i per escrit de la manera més adequada a cada situació comunicativa.

Amb aquest criteri es pretén entrenar l'alumnat en la composició del text. Convé articular mecanismes per avaluar la seva adequació al registre i al canal, l'enfocament del tema, el grau de formalitat, l'estructura idònia per tal de fer el discurs més eficaç, la quantitat i la qualitat de la informació, la combinació equilibrada entre tema i repetició, l'ús d'exemples i qualsevol altre aspecte que afecti la composició global del contingut. És útil avaluar de manera constant i progressiva l'expressió oral de l'alumnat.

5. Realitzar narracions, exposicions i resums orals i escrits en suport paper o digital, d'una manera clara i ben estructurada amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les noves tecnologies, emprant el registre adequat, respectant les normes gramaticals i ortogràfiques i valorant la importància de planificar i revisar el text.

Amb aquest criteri es pretén avaluar si l'alumnat sap usar els instruments adients per produir textos amb diferents finalitats. S'avaluarà la seva adequació al registre, al canal, al grau de formalitat i a la quantitat i qualitat de la informació. També és molt important avaluar la cohesió de les frases mitjançant connectors, l'ús d'una sintaxi adient amb nexes adequats, la morfologia, la varietat lèxica, les normes ortogràfiques, etc. S'ha de posar molta cura en l'avaluació constant de les produccions orals dels alumnes i és fonamental que l'alumnat no improvisi els textos sinó que s'acostumi a fer feina d'una manera programada. El professorat ha de revisar la composició d'esquemes i guions,

així com insistir en la importància de l'elaboració d'esborranys.

6. Utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: recerca, elaboració i presentació amb ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies.

S'ha de valorar la bona utilització de la gran quantitat d'informació que ens envaeix des dels mitjans de comunicació i les noves tecnologies. Saber fer un ús adequat de fonts (llibres de text, enciclopèdies i diccionaris —en qualsevol suport— i Internet) a l'hora de cercar la informació, valorant no només la recerca d'aquesta informació, sinó la seva tria raonada, la seva qualitat i la quantitat idònia segons el tipus de treball i la seva extensió. L'objectiu és que l'alumnat no improvisi els textos, sinó que s'avesi a fer-hi feina de manera sistemàtica i programada. Per això, el professorat ha de vigilar la composició prèvia d'un esquema o un guió, per tal de verificar si l'estructura donada a la informació segueix un ordre correcte que permeti la màxima claredat expositiva. Si els textos són orals, és útil una avaluació posterior immediata per calibrar, amb l'ajuda de tot el grup classe, si els recursos no verbals han estat escaients o no.

7. Saber llegir expressivament textos en prosa, literaris o no, amb entonació, ritme i volum adequats i d'acord amb les regles ortològiques.

Es tracta de comprovar el domini d'aquesta tècnica que afavoreix una més ràpida comprensió del text a través de la pròpia veu, a la vegada que ajuda a fixar les característiques fonètiques mitjançant la pràctica de la lectura. A més, proporciona un mostrari fonètic que hauria de servir de magatzem ortològic al qual l'alumnat pot recórrer quan necessita enunciar un discurs. La veu i l'entonació adequades són marcadors de la posició de l'alumnat en relació a la resta de companys i la societat i, per tant, aquest objectiu persegueix també fer-lo parlant actiu. En aquest curs, la lectura pot servir de suport per a la pràctica de l'exercici oral i comunicatiu.

8. Exposar una opinió sobre la lectura d'una obra completa adequada a l'edat. Reconèixer el gènere i l'estructura global i valorar l'ús del llenguatge. Diferenciar sentit literal i sentit de l'obra i relacionar el contingut amb la pròpia experiència.

Es pretén amb aquest criteri avaluar i fomentar l'hàbit de la lectura, fonamental en la comprensió i elaboració de tot tipus de text, a més de desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat a l'hora de valorar un obra llegida. S'ha d'insistir en la necessitat d'argumentar d'una manera raonada el perquè d'una opinió respecte un text llegit.

El professorat ha de cercar sistemes perquè l'alumnat aprengui la tasca ingent amagada darrera cada obra literària quant a recursos retòrics, estil, temes, estructura, creació d'un món, d'uns personatges i d'una trama, etc. D'altra banda, caldrà assegurar-se que l'alumnat entén que una obra literària (especialment els clàssics) conté dedins tota una època: és el reflex de la seva manera de pensar, dels seus valors, de la seva estètica, etc. A l'hora d'avaluar l'aprofitament de la lectura, aquests dos aspectes han de ser tinguts en compte.

9. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i valoració de textos breus o fragments, sobretot en els temes i motius de la tradició. Reconèixer les característiques bàsiques del gènere, així com algunes figures literàries.

Amb aquest criteri es persegueix avaluar si l'alumnat reconeix els diferents gèneres i és capaç de valorar en cada cas l'adequació del text al gènere al qual s'adscriu. També permet saber si l'alumnat sap descobrir la varietat, la riquesa de la literatura com a font de plaer, enriquiment personal i font de coneixement. L'aprenentatge dels trets no és una finalitat en si mateixa, sinó un instrument de cara a la comprensió de l'obra i a una millor valoració dels seus mèrits. Això s'ha de tenir molt en compte a l'hora d'avaluar aquest criteri.

10. Composar textos amb intenció literària i utilitzar i valorar la lectura i la literatura en general com a formes d'aprenentatge i d'accés al patrimoni cultural i com a mètode d'enriquiment personal.

En compondre textos literaris podem comprovar si l'alumnat és capaç de posar en funcionament una sèrie de coneixements adquirits prèviament respecte a les convencions de la literatura. Aquest objectiu no pretén que tot l'alumnat gaudeixi obligatòriament amb la lectura, sinó que valori el fet literari, independentment del seu judici crític.

Fomentem, a més, la part lúdica de la literatura, així com la importància de la planificació i revisió de textos.

11. Conèixer una terminologia bàsica en les activitats de reflexió sobre l'ús. Conèixer els principis fonamentals de la gramàtica, reconeixent les diferents unitats de la llengua i les seves combinacions.

Hem de comprovar si l'alumnat coneix la terminologia bàsica per seguir explicacions i instruccions en les activitats gramaticals. S'ha d'avaluar si l'alumnat coneix terminologia referida a modalitats de l'oració, paraules flexives i no flexives, procediment de formació de paraules, sinonímia i antonímia. Categories gramaticals, temps i mode verbals, i subjecte i predicat. S'ha d'avaluar, també, l'obtenció d'informació gramatical en els diccionaris escolars i altres obres de consulta.

12. Comprendre l'origen i l'evolució de la llengua catalana. Relacionar la llengua catalana amb altres llengües i identificar-ne els fenòmens de contacte.

La intenció és avaluar si l'alumnat reconeix el català i les seves varietats diatòpiques com a part de la família romànica; que entén, amb exemples, les semblances que hi ha entre les llengües romàniques; que pot distingir tant les diferències com les coincidències amb el castellà per tal d'evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics), però també per poder optimitzar l'aprenentatge i aprofitar els trets comuns.

5.4.2 PROGRAMACIÓ 4t CURS

Continguts

Bloc 1. Comunicació

1. Els mitjans de comunicació
 -
 - Els gèneres periodístics d'argumentació: carta al director, editorial, columna i article d'opinió.
 - El llenguatge publicitari. Principals recursos expressius.
 - El llenguatge cinematogràfic. Principals recursos expressius.
2. El llenguatge administratiu
3. Estructures formals del text
 - Estructures expositives (conferència, currículum, instància, carta, correu electrònic, disposicions legals, contractes, correspondència institucional, fullets, mapes conceptuals, etc.).
 - Estructures argumentatives (reclamació, recurs, editorial, columna d'opinió, debat, correspondència comercial, etc.).
 - Reconeixement i utilització d'algunes formes d'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu i argumentatiu i identificació i ús de les variacions que adopten les formes de la dixi en relació amb les situacions de comunicació.
4. Habilitats lingüístiques
 - 4.1. Escoltar, parlar i conversar
 - Anàlisi i ús de la llengua d'acord amb el registre requerit a cada situació comunicativa.
 - Comprensió de textos orals procedents dels mitjans de comunicació audiovisual, com debats en ràdio o televisió i opinions dels oients.
 - Comprensió de presentacions, exposicions o conferències realitzades en l'àmbit acadèmic relacionades amb continguts de diferents matèries.
 - Exposició de la informació presa d'un mitjà de comunicació sobre un tema d'actualitat, respectant les normes que regeixen la interacció oral.
 - Presentacions orals clares i ben estructurades sobre temes relacionats amb l'activitat acadèmica o

l'actualitat social, política o cultural que admeten diferents punts de vista i diverses actituds.

- Intervenció activa en situacions de comunicació pròpies de l'àmbit acadèmic, especialment en les proposades sobre la manera d'organitzar l'activitat, l'aportació d'informacions útils per al treball en comú i l'exposició d'informes sobre les tasques realitzades.
- Comprensió i valoració crítica dels diferents recursos lingüístics i extralingüístics que utilitzen els missatges publicitaris i/o cinematogràfics.
- Maneig de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació per elaborar missatges orals.
- Actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit.
- Valoració del diàleg com a mitjà per a arribar a acords i resoldre conflictes tant en l'àmbit personal com social.
- Utilització de la llengua per prendre consciència dels coneixements, les idees i els sentiments propis i per regular la pròpia conducta.

4.2. Llegir. Comprensió de textos escrits

- Comprensió de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials en àmbits pròxims a l'experiència de l'alumnat com disposicions legals, contractes, fullets i correspondència institucional i comercial.
- Comprensió de textos dels mitjans de comunicació, sobretot en els gèneres d'opinió com editorials o columnes.
- Comprensió de textos de l'àmbit acadèmic, amb especial atenció a la consulta en diversos suports (diccionaris, glossaris i altres fonts d'informació) incloent fragments d'assaigs.
- Lectura expressiva en veu alta. Dramatització. Memorització.
- Reconeixement de fets, opinions i interpretacions en un text escrit.
- Identificació del tema d'un text. Idees principals i secundàries.
- Reconeixement dels trets distintius i de les peculiaritats formals dels textos escrits.
- Actitud reflexiva i crítica respecte a la informació de missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació, exclusió o manipulació de la informació.

4.3. Escriure. Composició de textos escrits

- Composició de textos propis de la vida quotidiana i de les relacions socials, com a participació en fòrums, sol·licituds i instàncies, reclamacions, *curriculum vitae* i fullets.
- Composició de textos propis dels mitjans de comunicació, especialment cartes al director i articles d'opinió com editorials i columnes, destinats a un suport escrit o digital.
- Composició, manuscrita o digital, de textos propis de l'àmbit acadèmic, especialment textos expositius, explicatius i argumentatius elaborats a partir de la informació obtinguda en diverses fonts i organitzada mitjançant esquemes, mapes conceptuals i resums, així com l'elaboració de projectes i informes sobre tasques i aprenentatges.
- Conversió de textos orals en escrits.
- Transformació de textos d'un registre a un altre.
- Valoració dels diferents recursos lingüístics i extralingüístics que utilitzen els missatges publicitaris.
- Interès per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge, com a forma de comunicar les experiències i els coneixements propis i com a forma de regular la conducta.

Bloc 2. Llengua i societat

- La variació lingüística. Variació geogràfica, social, funcional i històrica.
- La llengua estàndard i el registre formal. El procés d'estandardització.
- Llengües de l'Estat espanyol i normativa legal. L'estatut jurídic de les llengües a les Illes Balears.
- Situació de les llengües d'Europa, estudi de la planificació i els processos de normalització en aquests països.
- Actituds envers la situació sociolingüística actual.

Bloc 3. Coneixement de la llengua

1. Fonètica i ortografia

- Abreviatures, acrònims i sigles.
- Revisió del vocalisme i del consonantisme.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes ortogràfiques, utilització dels termes apropiats en l'explicació sobre l'ús (sí·l·laba tònica, titlla diacrítica, etc.) i apreciació del seu valor social i de la necessitat de cenyir els escrits a la norma lingüística.
- Ús de correctors ortogràfics.

2. Gramàtica

- Formes i usos dels pronoms febles i dels pronoms de relatiu.
- Els complements verbals.
- L'oració composta. Classificació. Anàlisi sintàctica.
- Text i discurs. Ús dels principals marcadors.
- Reconeixement dels esquemes semàntic i sintàctic de l'oració. Construcció i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària en les activitats: oració i fragment; subjecte i predicat; predicat nominal i predicat verbal; subjecte, verb i complements; agent, causa i pacient; oració impersonal; oració activa i oració passiva; oració transitiva i intransitiva; complement directe, indirecte, de règim, circumstancial, agent i atribut; oracions subordinades substantives, adjectives i adverbials.
- Ús coherent de la correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions i en el discurs relatat (pas d'estil directe a indirecte).
- Ús de procediments per compondre els enunciats amb un estil cohesionat i l'ús dels següents termes: aposició; adjectiu i oració de relatiu explicatiu; construcció de participi i de gerundi; oració coordinada copulativa, alternativa, adversativa i consecutiva; oració subordinada causal, consecutiva, condicional i concessiva.
- Identificació i ús reflexiu de diferents procediments de connexió als textos, amb esment als connectors de causa, conseqüència, condició i hipòtesi, i dels mecanismes gramaticals i lèxics de referència interna, per afavorir l'autonomia en la revisió dels propis textos.
- Reconeixement i utilització d'algunes formes d'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu i argumentatiu, i identificació i ús de les variacions que adopten les formes d'íctiques en relació amb les situacions de comunicació.

3. Lèxic i semàntica

- Relacions pel significat: sinonímia, antonímia, polisèmia i homonímia. L'habilitació.
- Formació del lèxic de la llengua catalana: veus patrimonials, mots populars, cultismes, préstecs o manlleus, neologismes.
- Coneixement dels diferents registres i dels factors que incideixen en l'ús de la llengua en diferents àmbits socials i valoració de la importància d'utilitzar el registre adequat segons les circumstàncies de la situació comunicativa.

Bloc 4. Educació literària

1. El llenguatge literari

- Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font d'autoreconeixement, de plaer i de comprensió d'altres móns, temps i cultures.

- Identificació de la relació entre les manifestacions literàries, les societats en les quals es desenvolupen i les persones que les produeixen.
 - Composició de textos d'intenció literària.
 - Valoració de la creació literària pròpia com a expressió del pensament.
 - Lectura de novel·les i relats des del segle XIX fins a l'actualitat.
 - Elaboració de treballs sobre lectures.
 - Lectura comentada i recitat de poemes contemporanis, amb especial atenció a les aportacions del simbolisme i les avantguardes al llenguatge poètic, valorant la funció dels elements simbòlics i dels recursos retòrics i mètrics al poema.
 - Lectura comentada de novel·les i relats escrits des del segle XIX fins a l'actualitat que ofereixin diferents estructures i veus narratives.
 - Lectura comentada i dramatitzada de peces teatrals breus contemporànies, o de fragments, de caràcter divers constatant algunes innovacions en els temes i les formes.
 - Coneixement de les característiques generals dels grans períodes de la història de la literatura universal des del segle XIX fins a l'actualitat.
2. El segle XIX
- Context historicosocial del segle XIX. La Renaixença.
 - Jacint Verdaguer, Narcís Oller i Àngel Guimerà.

3. El segle XX

- Característiques generals.
 - El modernisme. Joan Maragall. Víctor Català. Santiago Rusiñol.
 - L'Escola Mallorquina. Miquel Costa i Llobera. Joan Alcover.
 - El noucentisme. Eugeni d'Ors. Josep Carner.
 - Les avantguardes. Joan Salvat-Papasseit. J. V. Foix.
 - La literatura fins als anys quaranta. Carles Riba i J. M. de Sagarra.
 - La literatura de postguerra. Narrativa: Josep Pla, Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda, Manuel de Pedrolo, Pere Calders. Poesia: Pere Quart, Salvador Espriu. Teatre: Joan Oliver, Joan Brossa.
- La literatura contemporània: la narrativa, la poesia, el teatre.

Bloc 5. Tècniques de treball

- Tècniques de recerca d'informació en suports tradicionals (fitxes, biblioteques, etc.) i en nous suports (CD-ROM, DVD, Internet, etc.).
- Comprensió de textos de l'àmbit acadèmic, posant èmfasi a la consulta en diversos suports (diccionaris, glossaris i altres fonts d'informació).
- Interpretació de les informacions lingüístiques que proporcionen els diccionaris de la llengua (gramaticals, semàntiques, registre i normativa).
- Utilització de les biblioteques i de les tecnologies de la informació i la comunicació de forma autònoma per a la localització, selecció i organització d'informació.
- Utilització autònoma de la biblioteca del centre, de les biblioteques de l'entorn i de les biblioteques virtuals.
- Ús autònom de diccionaris i de correctors ortogràfics dels processadors de textos.
- Presa d'apunts.
- Anàlisi. Estratègies per a una lectura correcta i tècniques per a la presa d'anotacions.
- Síntesi. Elaboració d'esquemes i resums.
- Planificació i elaboració de guions, esquemes i esborranys previs a la producció de textos propis.
- Revisió i correcció de textos produïts per un mateix d'acord amb les habilitats i els continguts apresos.
- Valoració de l'atenció, la concentració i la memòria com a eines útils per a l'aprenentatge de conceptes lingüístics.

- Autoavaluació i crítica del propi procés d'aprenentatge. Correcció de les pròpies produccions, orals i escrites. Acceptació de l'error com a part dels processos d'aprenentatge amb una actitud positiva.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant manuscrits com digitals, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

Criteris d'avaluació

1. Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits, de l'àmbit públic i dels mitjans de comunicació, inferir el tema general i els temes secundaris, distingir com s'organitza la informació, contrastar explicacions i arguments i jutjar l'eficàcia dels procediments lingüístics utilitzats, i expressar-ne el contingut oralment i per escrit fent un esquema o resum, aportant també una opinió personal raonada i ben argumentada.

Es pretén avaluar la comprensió oral i escrita de textos, tant la sintètica (identificar el tema general d'un text i els temes secundaris, no només reconeixent els enunciats en què apareixen explícits, sinó inferint-los d'informacions que es repeteixen en un text), com l'analítica (establir la relació entre els elements d'una exposició i d'una argumentació i aplicar tècniques d'organització d'idees), si identifiquen les diferències entre explicacions d'un mateix fet i entre arguments de signe contrari. També si són capaços de jutjar el paper d'alguns procediments lingüístics (registre, organització del text, figures retòriques) en l'eficàcia del text (claredat, precisió, capacitat de persuasió). S'avalua la capacitat de l'alumnat de reconèixer la diversitat de registres i utilitzar el més adequat en cada ocasió, identificar l'acte de parla (protesta, advertència, invitació, etc.) i el propòsit comunicatiu en els textos més usats per actuar com a membres de la societat i en els mitjans de comunicació (cartes al director, columnes d'opinió, publicitat) i en situacions d'aprenentatge que constitueixen processos de certa complexitat. També de plasmar en forma d'esquema i resum els continguts i de poder aportar una valoració personal raonada i ben argumentada.

2. Identificar i descriure les característiques i funció social dels mitjans de comunicació i d'altres textos de la cultura de masses, reconeixent l'ús peculiar dels llenguatges verbals i no verbals en la construcció dels seus missatges i distingint entre la dimensió informativa i la persuasiva i manipuladora.

L'avaluació de la capacitat de l'alumnat per destriar informacions objectives d'aquelles que només volen manipular l'emissor és fonamental per desenvolupar l'actitud crítica de l'alumne o alumna així com per avaluar si és capaç de distingir el tema principal d'un text i la finalitat d'aquest.

3. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits, i per a la composició i revisió autònoma dels textos.

Amb aquest criteri es busca descobrir si s'utilitzen els coneixements sobre la llengua i les normes d'ús en relació amb la comprensió i la composició i si s'utilitzen amb autonomia en la revisió de textos. S'han d'avaluar tots els aspectes de l'adequació i cohesió i especialment l'expressió de la subjectivitat (opinió, valoració, certesa, inclusió de cites) i les variacions expressives de la dixi (fórmules de confiança, de cortesia); la construcció d'oracions simples i complexes amb diferents esquemes semàntic i sintàctic; els procediments de connexió i, en concret, els connectors de causa, conseqüència, condició i hipòtesi; els mecanismes de referència interna; els diferents procediments per compondre enunciats amb estil cohesionat (alternativa entre construccions oracionals i nominals; entre juxtaposició, coordinació i subordinació). A més de les normes que han estat objecte d'avaluació en cursos anteriors, s'ha de tenir en compte la contribució de la puntuació en l'organització cohesionada de l'oració i del text, l'ús de la ratlla i el parèntesi en incisos i els usos expressius de les cometes.

4. Exposar, explicar, argumentar, resumir i comentar, en suport paper o digital, usant el registre adequat, organitzant les idees amb claredat, enllaçant els enunciats en seqüències lineals cohesionades, respectant les normes gramaticals i ortogràfiques i valorant la importància de planificar i revisar el text.

Aquest criteri està destinat a avaluar que redacten els textos amb una organització clara i enllaçant les oracions en

una seqüència lineal cohesionada i que manifesten interès per planificar els textos i revisar-los realitzant successives versions fins arribar a un text definitiu adequat pel seu format i el seu registre. En aquest curs s'ha d'avaluar si saben compondre textos propis de l'àmbit públic, com ara fòrums, sol·licituds i instàncies, reclamacions, currículums i fullets informatius i publicitaris, d'acord amb les convencions d'aquests gèneres; redactar textos periodístics d'opinió fent servir eficaçment recursos expressius i persuasius; resumir exposicions, explicacions i argumentacions reconstruint els elements bàsics del text original; compondre exposicions, explicacions i argumentacions recorrent a diverses fonts i assegurant-ne una lectura fluida; exposar projectes de treball i informar de les conclusions. També s'ha de valorar la bona presentació dels textos escrits tant en suport paper com digital, amb respecte per les normes ortogràfiques i tipogràfiques.

5. Utilitzar tècniques de tractament i de processament de la informació per preparar textos. Aprofitar els recursos que proporciona la tecnologia de la informació (Internet, bases de dades, CD-ROM, DVD, etc.) per reestructurar els treballs escrits i facilitar la precisió i la presentació de les idees.

S'ha de valorar la bona utilització de la gran quantitat d'informació que ens envaeix des dels mitjans de comunicació i les noves tecnologies. Saber fer un ús adequat de fonts (llibres de text, enciclopèdies i diccionaris -en qualsevol suport- i Internet, bases de dades, CD-ROM, DVD, etc.) a l'hora de cercar la informació, valorant no només la recerca d'aquesta informació, sinó la seva tria raonada, la seva qualitat i la quantitat idònia segons el tipus de treball i la seva extensió.

6. Realitzar presentacions orals clares i ben estructurades sobre temes relacionats amb l'activitat acadèmica o l'actualitat social, política o cultural que admetin diferents punts de vista i diverses actituds davant d'aquests amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Amb aquest criteri es vol observar si els alumnes són capaços de fer una exposició sobre un tema, amb l'ajuda de notes escrites i eventualment amb el suport de recursos com ara cartells o diapositives, assenyalant diferents punts de vista davant el tema i presentant les raons a favor o en contra que es poden donar, de manera que es proporcionin als oients dades rellevants i criteris perquè puguin adoptar una actitud pròpia. S'ha de valorar especialment la utilització dels mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació com a suport en les presentacions orals.

7. Exposar una opinió ben argumentada sobre la lectura personal de relats d'una certa extensió i novel·les des del segle XIX fins a l'actualitat; avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge, el punt de vista i l'ofici de l'autor; relacionar el sentit de l'obra amb el seu context i amb l'experiència pròpia.

Aquest criteri avalua la competència lectora en l'àmbit literari, per mitjà de la lectura personal d'obres dels períodes literaris estudiats (des del segle XIX fins a l'actualitat). Els alumnes i les alumnes han de considerar el text de manera crítica; avaluar-ne el contingut, l'estructura general, l'ús que es fa dels elements caracteritzadors del gènere, amb especial atenció a l'ordre cronològic i a la veu o veus del narrador, l'ús del llenguatge (registre i estil), el punt de vista i l'ofici de l'autor. Han d'emetre una opinió personal, ben argumentada, sobre els aspectes més apreciats i menys apreciats de l'obra, i sobre la implicació entre els continguts i les vivències pròpies.

8. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, tenint en compte especialment les innovacions dels gèneres i de les formes (en la versificació i en el llenguatge) en la literatura contemporània.

AMB AQUEST CRITERI ES PRETÉN AVALUAR L'ASSIMILACIÓ DELS CONEIXEMENTS LITERARIS EN FUNCIÓ DE LA LECTURA, LA VALORACIÓ I EL GAUDI DELS TEXTOS COMENTATS A CLASSE; S'OBSERVA LA CAPACITAT DE DISTANCIAR-SE DEL TEXT LITERARI PER AVALUAR-NE EL CONTINGUT, L'ORGANITZACIÓ, L'ÚS DEL LLENGUATGE I L'OFICI DE L'AUTOR. S'HA DE TENIR EN COMPTE LA COMPREENSIÓ DELS TEMES I MOTIUS I EL RECONeixEMENT DE LA RECURRÈNCIA DE CERTS TEMES O DE L'APARICIÓ D'ALTRES DE NOUS, EL RECONeixEMENT DELS GÈNERES I DE LES SEVES CARACTERÍSTIQUES I NOVETATS EN LA LITERATURA CONTEMPORÀNIA, AMB CARÀCTER GENERAL (RELAT O DRAMA REALISTA, FANTÀSTIC, POÈTIC; POESIA ROMÀNTICA, AVANTGUARDISTA, SOCIAL), AIXÍ COM LES APORTACIONS DEL SIMBOLISME I DE

LES AVANTGUARDES AL LLENGUATGE POÈTIC.

9. Composar textos amb intenció literària i utilitzar i valorar la lectura i la literatura en general com a formes d'aprenentatge i d'accés al patrimoni cultural i com a mètode d'enriquiment personal.

En composar textos literaris podem comprovar si l'alumnat és capaç de posar en funcionament una sèrie de coneixements adquirits prèviament respecte a les convencions de la literatura. Aquest objectiu intenta comprovar que es comprèn el fenomen literari com una activitat comunicativa estètica en un context històric determinat, mitjançant la composició d'un text en què s'imiti o es recreï algun dels models utilitzats a classe.

10. Conèixer i utilitzar la terminologia lingüística adequada en la reflexió sobre l'ús. Conèixer els principis fonamentals de la gramàtica, reconeixent les diferents unitats de la llengua i les seves combinacions.

Amb aquest criteri es pretén comprovar que es coneix i es fa servir de manera adequada la terminologia necessària per referir-se als coneixements gramaticals i a les activitats que es porten a terme a classe. S'ha de comprovar el coneixement de la terminologia adquirida en cursos anteriors i de la inclosa en aquest curs. També s'ha de comprovar que es distingeix entre forma i funció de les paraules i que es coneixen els procediments lèxics i sintàctics per als canvis de categoria. S'ha de valorar la progressiva autonomia en l'obtenció de tota mena d'informació lingüística en diccionaris i altres obres de consulta.

11. Distingir els principals períodes de la literatura catalana, tenint en compte la relació amb el context historicosocial, els gèneres literaris i alguns autors significatius. Mostrar coneixement de les relacions entre les obres llegides i comentades, el context en què apareixen i els autors més rellevants de la història de la literatura, realitzant un treball personal d'informació i de síntesi, en suport paper o digital.

Aquest criteri avalua el coneixement que es va adquirint de la història de la literatura catalana, des del segle XIX fins a l'actualitat, amb atenció especial al context historicosocial, els gèneres i els autors més significatius. S'ha d'assumir la producció literària com una conseqüència de les vicissituds històriques i culturals de la nostra tradició i mostrar les relacions que s'estableixen amb literatures escrites en altres llengües i amb altres manifestacions artístiques.

12. Descriure els aspectes més elementals de la situació sociolingüística i legal de les llengües de l'Estat espanyol. Apreciar les normes que regulen la relació democràtica entre parlants de les diverses llengües de l'Estat, tot manifestant actituds de respecte cap a les llengües i els seus parlants i fent ús dels drets lingüístics.

Es pretén avaluar si l'alumnat està familiaritzat amb els conceptes que tenen relació amb els fenòmens de contacte de llengües (bilingüisme i conflicte lingüístic), si coneix quines són les lleis bàsiques que regulen la situació lingüística de les llengües de l'Estat espanyol, si desenvolupa actituds lingüístiques respectuoses i se n'adona que els parlants són els protagonistes de la situació sociolingüística i participen activament en el procés de normalització o de substitució lingüística.

5.5 CONTINGUTS MÍNIMS A L'ESO DISTRIBUÏTS PER CURSOS

SEQÜENCIACIÓ DE MÍNIMS PER CURSOS.		
ORTOGRAFIA		
1ESO	2ESO	3ESO
Diftongs: - concepte bàsic. - detecció/identificació.	- Creixents i decreixents.	- Triftongs. - Estructura no diftongal: [c+(i,u)+v].
Accentuació:		

<ul style="list-style-type: none"> - identificació de síl·labes tòniques i àtones. - classificació de les paraules segons l'accent tònic. - classes d'accent gràfic. - regles d'accentuació. - accent diacrític (és, són, més, bé, té, sé) <p>Guionet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pronoms. - diàlegs (introductor). <p>Apòstrof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - article. - preposició “de”. <p>Contracció: al, del , pel.</p> <p>Vocal neutra àtona final:</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfemes nominals (gènere i nombre). - morfemes verbals (persona i nombre). <p>“H”: en el verb HAVER.</p> <p>“B/V”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Imperfet d'indicatiu. - Verb HAVER. - “mb”/”nv”. <p>“L/LL”</p> <p>“G/J”: norma general.</p> <p>“R/RR”</p> <p>“G/GU”.</p> <p>“/S/ /Z/”: grafies de cada so.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicació correcta de l'accent gràfic i de les normes d'accentuació. - Ampliació de l'accent crític (ós, móra, dóna, déu, mà, món, sí). <p>- Numerals.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Art. davant femenins amb “i” , “u” àtones inicials. - Pronoms clítics. <p>- Can, cal, son.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Excepcions a les regles generals (nominals: masc. amb a, femen. amb e; verbals: imperatius i presents Ind.). <p>Dièresi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - graduals (qu, gu). - vocals (norma general). <p>Fricatives alveolars i palatals.</p> <p>“H”: mots més usuals.</p> <p>“L/LL” (dialectalismes d'origen fonètic)</p> <p>“R” final.</p> <p>“M/N”</p> <p>- normes bàsiques</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicació de l'estructura no diftongal (diferències amb el castellà). - Ampliació de l'accent diacrític (vós, què, nét, sóc, ús, véns). - Casos excepcionals o estranys <ul style="list-style-type: none"> - Numerals. - Compostos. - Parèntesis. <ul style="list-style-type: none"> - Excepcions davant noms femenins amb i,u. - Pronoms clítics. <p>Vocal neutra àtona no final: regles generals.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vocals (Excepcions: estalvi de la dièresi). <p>Africades alveolars i palatals.</p> <p>“O/U” àtones.</p> <p>“L·L”</p> <p>Oclusives finals</p> <p>“MM/MP/NN”</p> <p>- aprofundiment</p>
--	---	--

SEQÜENCIACIÓ DE MÍNIMS PER CURSOS.		
MORFOSINTAXI		
1ESO	2ESO	3ESO
<p><u>Puntuació:</u> Punt Coma en les enumeracions i els vocatius Interrogació i exclamació.</p> <p><u>Pronoms:</u> Forts: formes i funcions (subjecte) Febles: identificació.</p> <p><u>Sintagmes i funcions</u> - Categories gramaticals (classes de paraules). Identificació. - Sintagmes i categories: definició i diferenciació. - Funcions sintàctiques: S, P, CN, CD, CI, CC. - Subordinació intraoracional: Preposicions I (Febles) - Coordinació: copulativa i disjuntiva. - Juxtaposició.</p> <p><u>Oració simple:</u> - estructura: S,P (SN,SP) - predicatives i atributives. - concordança.</p> <p><u>SN:</u> - Determinants I : tipus (article, demostratiu, possessiu, numeral) i morfologia. - Nucli: substantiu (morfologia: gènere i nombre dels més regulars i freqüents; sintaxi: concordança amb determinants i complements; semàntica: propis/comuns, concrets/abstractes, individuals/col·lectius) - Complement: adjectiu (sintaxi: concordança; morfologia: gènere i nombre; semàntica: graus).</p> <p><u>SV:</u> - Nucli: verb (sintaxi: concordança amb el SN subjecte; morfologia: persona, nombre, temps, mode i conjugació –temps simples de les tres conjugacions regulars i conjugació completa de SER, ESTAR I</p>	<p><u>Puntuació:</u> - punt i a part (paràgrafs). - coma en les explicacions - dos punts davant explicacions - parèntesis i guions explicatius</p> <p><u>Pronoms:</u> - Pronoms febles de 1^a, 2^a i 3ª persones determinats en funció de CD, CI: formes, substitució i combinacions bàsiques. - EN, HI, HO: reconeixement com a pronoms febles i iniciació a les funcions i substitució.</p> <p><u>Sintagmes i funcions</u> - Sintagmes: classes. - Funcions sintàctiques possibles de cada sintagma (commutació). - Subordinació de sintagmes : preposicions (II) - Coordinació interoracional. - Subordinació interoracional: detecció. - Tipus d'oracions predicatives: transitives, intransitives i impersonals.</p> <p>SN</p>	<p><u>Puntuació:</u> - Punt i a part (consolidació en l'ús dels paràgrafs). - Coma en les focalitzacions, en els marcadors oracionals i en les subordinades. - Dos punts: resta de funcions.</p> <p><u>Pronoms:</u> - EN, HI, HO: formes i funcions. - Substitució de: CC, Cpred., Cprep., ATRIB. - Combinacions bàsiques.</p> <p><u>Sintagmes i funcions</u> - Sintagmes II: classes, sintaxi interna. - Funcions II: sintaxi externa dels sintagmes. - Relació entre sintagmes dins l'oració. - Coordinació i subordinació de proposicions. - La subordinació: aspectes generals: concepte i classes (substantives, adjectives, adverbials)</p> <p><u>SN:</u> gènere i nombre:</p>

<p>HAYER; semàntica: diferència entre predicatius i atributius). - Complements: CD, CI, CC, ATRIBUT.</p> <p>Lèxic Eliminació de barbarismes. Precisió lèxica (ús del diccionari)</p>	<p>- Determinants (numerals, interrogatius, indefinits) - Nucli (morfologia: gènere i nombre: regles més productives i excepcions més freqüents; sintaxi: concordança; semàntica: família lèxica) - Complements (sintaxi: relacions amb el sintagma preposicional; semàntica: adjectius explicatius i especificatius)</p> <p>SV: - Nucli: verb (sintaxi: concordança dels verbs sense subjecte; verbs amb +/- CD; morfologia: conjugació dels tres models regulars, temps simples i compostos; semàntica: significació de cada mode verbal). - Complements: pronominalització dels complements de 1^a, 2^a i 3ª persones determinats. - Conjugació completa de SER, ESTAR I HAYER. - Diferència entre verbs predicatius i atributius.</p> <p><u>Lèxic</u> - Eliminació de barbarismes. - Precisió lèxica (ús del diccionari).</p>	<p>regles i excepcions.</p> <p><u>SV:</u> conjugació dels verbs irregulars més freqüents.</p> <p><u>Lèxic</u> - Eliminació de barbarismes. - Precisió lèxica (ús del diccionari). - Derivació i composició.</p>
--	---	---

4ESO

(En general, síntesi de tota la morfosintaxi: aprofundiment i resolució de problemes.)

Puntuació: recopilació, aprofundiment i resolució de problemes.

Pronominalització: designació, substitució i combinacions.

Derivació i combinació (II)

Precisió lèxica.

Eliminació de barbarismes.

La subordinació: adjectiva, substantiva i adverbial.

El verb com a element de cohesió textual.

Increment del treball textual (cohesió, coherència i adequació).

SEQÜENCIACIÓ DE MÍNIMS PER CURSOS.**LITERATURA****1ESO****2ESO****3ESO****4ESO**

<p>1) Els gèneres literaris. Identificació i distinció de textos narratius (novel·la, conte, rondalles), poètics i teatrals.</p> <p>2) Recursos literaris: la comparació i la metàfora.</p> <p>3) Poesia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diferència vers/prosa. - Recompte sil·làbic. - Rima: consonant i assonant. - Estrofes bàsiques (2, 3, 4, 5, 8, 10 versos). <p>4) Narrativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Argument. - Personatges principals (protagonista/antagonis) i secundaris. <p>5) Teatre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els actors. - L'escenari. - El públic. 	<p>1) El registre literari. Característiques: ús dels recursos lingüístics; ús dels recursos propis de cada gènere; la voluntat estètica; la ficció; el públic; ...</p> <p>2) Recursos literaris: la comparació i la metàfora.</p> <p>3) Poesia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rima masculina i femenina. - Tipus de versos: art menor i art major. - Composicions bàsiques: romanç, sonet, auca. <p>4) Narrativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Espai. - Temps. - Narrador. <p>5) Teatre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El text. - El director. - L'escenari (altres elements: moviment, acció, decoració, música, dansa, il·luminació, efectes especials, etc.) <p>(En general, a segons s'han de tenir presents els elements programats per a primer)</p>	<p>1) Aprofundir i refermar la identificació i les característiques dels gèneres literaris</p> <p>2) Ampliar i aprofundir el concepte de registre literari.</p> <p>3) Ampliar el coneixement dels recursos literaris.</p> <p>4) Introducció al comentari de textos literaris.</p> <p>5) El context històricocultural: aspectes més rellevants (autors, moviments, fets, temes...) de la història de la literatura des de l'Edat Mitjana fins a la Renaixença (Llull, trobadors, Cròniques, March, Martorell, Decadència, Romanticisme, Realisme-naturalisme)</p>	<p>1) Aprofundir i refermar la identificació i les característiques dels gèneres literaris</p> <p>2) Ampliar i aprofundir el concepte de registre literari.</p> <p>3) Ampliar el coneixement dels recursos literaris.</p> <p>4) Comentari de textos literaris.</p> <p>5) El context històricocultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La literatura d'entre segles (XIX i XX) - La literatura del s. XX.
---	---	---	--

A tots els cursos de l'ESO es faran un mínim de tres lectures obligatòries per curs. La relació de títols per a cada curs s'adjunta com a annex. Al primer i segon trimestre, els alumnes faran un examen escrit, només per comprovar que l'alumne realment ha llegit el llibre, i a més faran un comentari personal, amb ordinador (excepte en aquells casos que el professor doni el seu vistiplau perquè algun alumne, ateses les seves circumstàncies personals el faci a mà). L'objectiu d'aquest treball és que els alumnes aprenguin a manejar un processador de textos, i millorin la seva competència informàtica. En aquest comentari personal cada alumne hi ha d'exposar de quina manera s'ha vist reflectit al llibre; o, dit d'una altra manera, quines experiències que apareixen al llibre li han resultat familiars, pel motiu que sigui.

Al tercer trimestre els alumnes de 1^r, 2ⁿ, 3^r i 4^t d'ESO només faran un examen de la lectura d'aquell trimestre.

Suspendre la lectura o no lliurar el comentari implica suspendre l'avaluació de la matèria, que es podrà recuperar lliurant el comentari dins el termini que indiqui el professor.

BATXILLERAT

A primer de batxillerat les lectures obligatòries són sis (els títols s'inclouen a l'annex). Els alumnes fan un control escrit de cada lectura i un portafoli que ha de respondre qüestions sobre aspectes que tria el professor. La nota del control ha de ser APTA per poder aprovar l'assignatura.

A 2ⁿ de batxillerat els alumnes han de llegir dos llibres per avaluació (els títols s'inclouen a l'annex), però només s'examinaran d'un (de manera aleatòria). L'examen és obligatori i ha de ser APTE per poder aprovar l'assignatura. El treball que realitzaran sobre les lectures serà un portafoli en què valoraran de forma escrita la lectura, en un text entre 250 i 300 paraules. S'han de lliurar dos portafolis per avaluació (un per a cada lectura), però només s'avaluarà el portafoli del llibre del qual no s'examinen.

5.7 AVALUACIÓ D'ALUMNES AMB L'ÀREA PENDENT.

Els alumnes amb l'assignatura pendent han de seguir les avaluacions del curs normal: si aproven dues avaluacions del curs actual (per als pendents de 1^r, 2ⁿ i 3^r d'ESO) i lliuren les tasques encomanades, no caldrà examen específic de recuperació, llevat que el professor consideri que sí. Els alumnes que no superin la matèria pendent per aquest procediment tendran encara una oportunitat en el mes de febrer per poder recuperar la pendent de cursos anteriors mitjançant una prova de control global.

El professor que imparteix la matèria en el curs en què l'alumne està matriculat és el responsable del treball, control i avaluació de les matèries o assignatures pendents d'aquests alumnes. Ha de portar registre de les indicacions que se'ls hagi donat durant el curs.

6. PROGRAMACIÓ DE BATXILLERAT

6.1 OBJECTIUS GENERALS (per als dos cursos)

L'ensenyament de llengua catalana i literatura en l'etapa de batxillerat tindrà com a objectius desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

1. Distingir, comprendre i analitzar diferents tipus de textos formals orals i escrits.
2. Produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció textuals.
3. Fer un ús correcte de les normes que regulen l'ortografia, la morfologia, la sintaxi i el lèxic.
4. Valorar la realitat plurilingüe i multicultural del món d'avui, fent especial esment a la situació a l'àrea de parla catalana i a les Illes Balears en particular, a l'Estat espanyol en general i a Europa.
5. Conèixer i respectar les diferents varietats internes de la llengua i valorar l'estàndard com a element unificador.
6. Comprendre els factors socials i legals que condicionen el contacte entre llengües i apreciar

els processos de desplegament i normalització de la llengua catalana.

7. Conèixer les característiques generals dels períodes més representatius de la literatura catalana, com també saber-ne contextualitzar els autors i les obres més destacades.

8. Llegir, analitzar, comentar i valorar les obres programades i fragments significatius de la literatura catalana, fent de la lectura una forma d'enriquiment personal i d'obertura al món.

9. Valorar la llengua i la literatura com una herència cultural, com un mitjà d'interpretació de la realitat i de comunicació personal i social.

10. Recercar, seleccionar i processar informació per a l'elaboració de textos, utilitzant tant els mitjans tradicionals com les TIC.

6.2 PRIMER CURS

6.2.1 Continguts

Objectius específics

1. Comprendre i crear missatges orals i escrits en llengua catalana amb adequació, coherència, cohesió i correcció, mitjançant l'aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic, per a propòsits acadèmics i socials.

2. Fer un ús correcte de les normes que regulen l'ortografia, la morfologia, la sintaxi i el lèxic.

3. Comprendre els factors socials i legals que condicionen el contacte entre llengües.

4. Conèixer la realitat plurilingüe i multicultural del món d'avui, posant especial atenció a les Illes Balears, a l'Estat espanyol i a Europa i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística al món com una riquesa cultural i personal.

5. Emprar tant les fonts impreses com les digitals per obtenir, seleccionar i transmetre informació per produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.

6. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

7. Conèixer les característiques generals dels períodes més representatius de la literatura catalana, com també saber-ne contextualitzar els autors i les obres més destacades.

8. Analitzar i comentar, des del punt de vista formal i del contingut, textos en prosa i en vers, de qualsevol tipologia i fer de la lectura una forma d'enriquiment personal i d'obertura al món.

9. Valorar la importància d'usar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.

10. Aplicar tècniques i estratègies (resum, esquema, mapa conceptual, esborrany...) per afavorir l'aprenentatge i optimitzar l'estudi.

11.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Llengua catalana i literatura I

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR
Continguts
La comunicació oral no espontània en l'àmbit acadèmic. El seu procés i la situació comunicativa. Textos expositius i argumentatius orals. Els gèneres textuais orals propis de l'àmbit acadèmic. Comprensió i producció de textos orals procedents dels mitjans de comunicació social. Recursos.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Exposar oralment un tema especialitzat amb rigor i claredat, documentar-se en fonts diverses, organitzar la informació mitjançant esquemes, seguir un ordre preestablert i utilitzar les tècniques d'exposició oral i les tecnologies de la informació i la comunicació. <i>1.1. Fa exposicions orals sobre temes especialitzats, consulta fonts d'informació diversa, utilitza les tecnologies de</i>

la informació i segueix un ordre prèviament establert.

1.2. S'expressa oralment amb fluïdesa, amb l'entonació, el to, timbre i velocitat adequats a les condicions de la situació comunicativa.

1.3. Ajusta la seva expressió verbal a les condicions de la situació comunicativa: tema, àmbit discursiu, tipus de destinatari, etc., empra un lèxic precís i especialitzat i evita l'ús de col·loquialismes, falques i paraules comodí.

1.4. Avalua les seves pròpies presentacions orals i les dels companys, detecta les dificultats estructurals i expressives i dissenya estratègies per millorar les seves pràctiques orals i progressar en l'aprenentatge autònom.

2. Sintetitzar per escrit el contingut de textos orals de caràcter expositiu i argumentatiu sobre temes especialitzats, conferències, classes, xerrades, videoconferències, ..., discriminar la informació rellevant i accessòria i utilitzar l'escolta activa com un mitjà d'adquisició de coneixements.

2.1. Sintetitza per escrit textos orals de caràcter expositiu, de temes especialitzats i propis de l'àmbit acadèmic, i discrimina la informació rellevant.

2.2. Reconeix les diferents formes d'organització del contingut en una exposició oral sobre un tema especialitzat propi de l'àmbit acadèmic o de divulgació científica i cultural, analitza els recursos verbals i no verbals emprats per l'emissor i els valora en funció dels elements de la situació comunicativa.

2.3. Escolta de manera activa, pren notes, i planteja preguntes amb la intenció d'aclarir idees que no ha comprès en una exposició oral.

3. Extreure informació de textos orals i audiovisuals dels mitjans de comunicació, reconèixer-ne la intenció comunicativa, el tema, l'estructura del contingut, identificar-ne els trets propis del gènere periodístic, els recursos verbals i no verbals emprats i valorar-ne críticament la forma i el contingut.

3.1. Reconeix els trets propis dels principals gèneres informatius i d'opinió procedents dels mitjans de comunicació social.

3.2. Analitza els recursos verbals i no verbals utilitzats per l'emissor d'un text periodístic oral o audiovisual i en valora críticament la forma i el contingut.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE

Continguts

La comunicació escrita en l'àmbit acadèmic.

Comprensió, producció i organització de textos expositius escrits de l'àmbit acadèmic.

Comprensió, producció i organització de textos escrits procedents dels mitjans de comunicació social: gèneres informatius i d'opinió i publicitat.

Procediments per a l'obtenció, tractament i avaluació de la informació procedent de fonts impreses i digitals.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Desenvolupar per escrit un tema del currículum amb rigor, claredat i correcció ortogràfica i gramatical, mitjançant l'ús de diferents estructures expositives (comparació, problema-solució, enumeració, causa-conseqüència, ordenació cronològica...), i utilitzar els recursos expressius adequats a les condicions de la situació comunicativa.

1.1. Desenvolupa per escrit un tema del currículum amb rigor, claredat i correcció ortogràfica i gramatical.

1.2. Ajusta la seva expressió verbal a les condicions de la situació comunicativa: tema, àmbit discursiu, tipus de destinatari, etc., mitjançant l'ús d'un lèxic precís i especialitzat i s'han d'evitar l'ús de col·loquialismes, falques i paraules comodí.

1.3. Avalua les seves pròpies produccions escrites i les dels companys, reconeix les dificultats estructurals i expressives i dissenya estratègies per millorar-ne la redacció i avançar en l'aprenentatge autònom.

2. Sintetitzar el contingut de textos expositius i argumentatius de tema especialitzat i discriminar la informació rellevant i accessòria i utilitzar la lectura com un mitjà d'adquisició de coneixements.

2.1. Comprèn textos escrits de caràcter expositiu de tema especialitzat, propis de l'àmbit acadèmic o de divulgació científica i cultural, n'identifica el tema i l'estructura.

2.2. Sintetitza textos de caràcter expositiu, de tema especialitzat, propis de l'àmbit acadèmic, i distingeix les idees principals i secundàries.

2.3. *Analitza els recursos verbals i no verbals presents en un text expositiu de tema especialitzat i els valora en funció dels elements de la situació comunicativa: intenció comunicativa de l'autor, tema i gènere textual.*

3. Llegir, comprendre i interpretar textos periodístics i publicitaris de caràcter informatiu i d'opinió, reconèixer la intenció comunicativa, identificar els trets propis del gènere, els recursos verbals i no verbals emprats i valorar-ne de manera crítica la forma i el contingut.

3.1. *Resumeix el contingut de textos periodístics escrits informatius i d'opinió, discrimina la informació rellevant, reconeix el tema i l'estructura del text i en valora críticament la forma i el contingut.*

3.2. *Interpreta diversos anuncis impresos, n'identifica la informació i la persuasió, reconeix els elements que utilitza l'emissor per seduir el receptor, en valora críticament la forma i el contingut i rebutja les idees discriminatòries.*

4. Fer treballs d'investigació sobre temes del currículum o de l'actualitat social, científica o cultural, planificar-ne la realització, obtenir la informació de fonts diverses i utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per a la seva realització, avaluació i millora.

4.1. *Fa treballs d'investigació planificant la seva realització, en fixa els seus propis objectius, n'organitza la informació en funció d'un ordre predefinit, en revisa el procés d'escriptura per millorar el producte acabat i arriba a conclusions personals.*

4.2. *Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per documentar-se, consulta fonts diverses, n'avalua, en contrasta, en selecciona i organitza la informació rellevant mitjançant fitxes resum.*

4.3. *Respecta les normes de presentació de treballs escrits: organització en epígrafs, procediments de cita, notes a peu de pàgines, bibliografia.*

4.4. *Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per a la realització, l'avaluació i la millora de textos escrits propis i aliens.*

BLOC 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Continguts

La paraula

El substantiu. Caracterització morfològica, sintàctica i semàntica.

L'adjectiu. Caracterització morfològica, sintàctica i semàntica.

El verb. La flexió verbal. La perífrasi verbal.

El pronom. Tipologia i valors gramaticals.

Els determinants. Tipologia i usos.

Reconeixement de les diferències entre pronoms i determinants.

Les relacions gramaticals

Observació, reflexió i explicació de les estructures sintàctiques simples i complexes.

Connexions lògiques i semàntiques en els textos.

El discurs

Normes ortogràfiques i gramaticals.

Observació, reflexió i explicació de les diferents formes d'organització textual.

Reconeixement i explicació de les propietats textuales. Els procediments. La modalitat.

Varietats de la llengua

Coneixement i explicació de la pluralitat lingüística d'Espanya. Orígens històrics.

Reconeixement i explicació de les varietats funcionals de la llengua.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Aplicar sistemàticament els coneixements sobre les diferents categories gramaticals en la realització, l'autoavaluació i la millora dels textos orals i escrits, prenent consciència de la importància del coneixement gramatical per a l'ús correcte de la llengua.

1.1. *Revisa i millora textos orals i escrits propis i aliens, en reconeix i explica incorreccions de concordança, règim verbal, ambigüitats semàntiques, etc.*

1.2. *Utilitza la terminologia gramatical adequada per a l'explicació lingüística dels textos.*

2. Reconèixer i identificar els trets característics de les categories gramaticals: substantiu, adjectiu, verb, pronoms, articles i determinants, i explicar-ne els usos i valors en els textos.

2.1. Identifica i explica els usos i valors del substantiu en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.2. Reconeix i explica els usos i valors de l'adjectiu en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.3. Distingeix i explica els usos i valors del verb en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.4. Coneix i explica els usos i valors dels pronoms en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i la tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.5. Identifica i explica els usos i valors de l'article determinat i indeterminat i de tot tipus de determinants, relaciona la seva presència o absència amb la intenció comunicativa de l'emissor i la tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

3. Aplicar progressivament els coneixements sobre estructures sintàctiques dels enunciats per a la realització, l'autoavaluació i la millora de textos orals i escrits, prenent consciència de la importància del coneixement gramatical per a l'ús correcte de la llengua.

3.1. Reconeix l'estructura sintàctica de l'oració simple i explica la relació entre els diferents grups de paraules.

3.2. Identifica les oracions actives, passives i impersonals, i en contrasta les diferències entre aquestes en funció de la intenció comunicativa del text en el qual apareixen.

3.3. Coneix i explica el funcionament de les oracions subordinades substantives en relació amb el verb de l'oració principal.

3.4. Distingeix i explica el funcionament de les oracions subordinades de relatiu i identifica l'antecedent al qual modifiquen.

3.5. Enriqueix els seus textos orals i escrits, n'incorpora progressivament diferents estructures sintàctiques variades i aplica els coneixements adquirits per a la revisió i millora d'aquests textos.

4. Reconèixer els trets propis de les diferents tipologies textuales, identificar la seva estructura i els trets lingüístics més importants en relació amb la intenció comunicativa.

4.1. Reconeix i explica els trets estructurals i lingüístics dels textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius.

4.2. Analitza i explica els trets formals d'un text en els plans morfosintàctic, lexicosemàntic i pragmaticotextual, relaciona el seu ús amb la intenció comunicativa de l'emissor i la resta de condicions de la situació comunicativa.

5. Aplicar els coneixements adquirits per a l'elaboració de discursos orals o escrits amb adequada coherència i cohesió.

5.1. Incorpora els diferents procediments de cohesió textual a la seva pròpia producció oral i escrita.

5.2. Identifica, analitza i interpreta les formes gramaticals que fan referència al context temporal i espacial i als participants en la comunicació.

5.3. Valora els recursos expressius emprats per l'emissor d'un text en funció de la seva intenció comunicativa i de la resta dels elements de la situació comunicativa, diferencia i explica les marques d'objectivitat i de subjectivitat i els diferents procediments gramaticals d'inclusió de l'emissor en el text.

6. Conèixer i emprar fonts d'informació impresa o digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i avançar en l'aprenentatge autònom.

6.1. Coneix i consulta fonts d'informació impresa o digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i per avançar en l'aprenentatge autònom.

7. Conèixer l'origen i l'evolució de les diferents llengües d'Espanya i les seves principals varietats dialectals, reconèixer i explicar els seus trets característics en manifestacions orals i escrites i valorar la diversitat lingüística com a part del patrimoni cultural del nostre país.

7.1. Explica, a partir d'un text, l'origen i evolució de les llengües d'Espanya, així com les seves principals varietats dialectals, les dels Països Catalans, i valora la diversitat lingüística com a part del nostre patrimoni cultural.

8. Reconèixer els diversos usos socials i funcionals de la llengua, mostrar interès per ampliar el

seu propi repertori verbal i evitar els prejudicis i estereotips lingüístics.

8.1. *Selecciona el lèxic i les expressions adequades en contextos comunicatius que exigeixen un ús formal de la llengua, i evita l'ús de col·loquialismes, imprecisions o expressions clixés.*

8.2. *Explica, a partir dels textos, la influència del medi social en l'ús de la llengua i identifica i rebutja els estereotips lingüístics que suposen una valoració pejorativa cap als usuaris de la llengua.*

BLOC 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Continguts

Estudi de les obres més representatives de la literatura catalana des de l'edat mitjana fins al segle XIX, a través de la lectura i l'anàlisi de fragments o obres completes significatives.

Anàlisi de fragments o obres completes significatives des de l'edat mitjana al segle XIX, també identifica les seves característiques temàtiques i formals i les relaciona amb el context, el moviment, el gènere a què pertany i l'obra de l'autor i constata l'evolució històrica de temes i formes.

Interpretació crítica de fragments o obres significatives des de l'edat mitjana al segle XIX i detecta les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.

Planificació i elaboració de treballs acadèmics escrits o presentacions sobre la literatura des de l'edat mitjana fins al segle XIX, mitjançant l'obtenció de la informació de fonts diverses i l'aportació d'un judici crític personal i argumentat amb rigor.

Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font de plaer i de coneixement d'altres mons, temps i cultures.

Composició de textos escrits amb intenció literària i consciència d'estil.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Dur a terme l'estudi de les obres més representatives de la literatura catalana des de l'edat mitjana fins al segle XIX a través de la lectura i l'anàlisi de fragments o obres completes significatives.

1.1. *Llegeix i analitza fragments i obres significatives des de l'edat mitjana al segle XIX.*

2. Llegir i analitzar fragments o obres completes significatives des de l'edat mitjana al segle XIX, identificar-ne les seves característiques temàtiques i formals, relacionar-les amb el context, el moviment, el gènere a què pertany i l'obra de l'autor i constatar l'evolució històrica de temes i formes.

2.1. *Identifica les característiques temàtiques i formals, les relaciona amb el context, moviment i gènere a què pertany i l'obra de l'autor.*

2.2. *Compara textos de diferents èpoques i constata l'evolució de temes i formes.*

3. Interpretar críticament fragments o obres significatives des de l'edat mitjana al segle XIX i detectar les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.

3.1. *Interpreta críticament fragments o obres significatives des de l'edat mitjana al segle XIX.*

3.2. *Detecta les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.*

4. Planificar i elaborar treballs d'investigació escrits o presentacions sobre temes, obres o autors de la literatura des de l'edat mitjana fins al segle XIX, obtenir-ne la informació de fonts diverses i aportar un judici crític personal i argumentat amb rigor.

4.1. *Planifica l'elaboració de treballs d'investigació escrits o presentacions sobre temes, obres o autors de la literatura des de l'edat mitjana fins al segle XIX.*

4.2. *Obté la informació de fonts diverses.*

4.3. *Argumenta amb rigor el seu propi judici crític.*

6.3 SEGON CURS

6.3.1 Continguts

BLOC I. COMUNICACIÓ I TÈCNiques DE TREBALL

Conceptes

1. Les propietats del text: coherència, cohesió, adequació i correcció (II).
2. Tipus de textos específics: textos científics i tècnics, jurídics i administratius, humanístics, periodístics. La publicitat.
3. Metodologia per al comentari de text.

Procediments

1. Comprensió i anàlisi de diferents tipus de textos formals orals i escrits.
2. Producció de missatges formals orals i escrits d'acord amb les propietats textuais.
3. Identificació dels elements de la comunicació i de les funcions del llenguatge en diferents tipus de textos.
4. Recollida, selecció i processament de la informació, utilitzant mitjans tradicionals i les TIC (diccionaris, CD-ROM, bases de dades, Internet...)
5. Consulta de diccionaris, enciclopèdies i altres fonts de documentació a biblioteques, arxius, mediateques i xarxes telemàtiques per a la comprensió i la creació de textos a la vida acadèmica.
6. Redacció de treballs acadèmics que incorporin els elements complementaris (fitxes, índexs, esquemes, glossaris, bibliografia...)
7. Comentari lingüístic i literari de textos tenint-ne en compte el context històric.

Actituds, valors i normes

1. Valoració de la llengua oral i escrita com una forma de coneixement, plaer, informació i persuasió.
2. Respecte per les normes que regulen cada situació comunicativa.
3. Disposició per a la participació en activitats orals i escrites i en manifestacions culturals.
4. Desenvolupament de la capacitat crítica i autocrítica.
5. Valoració de la planificació i revisió textuais d'acord amb els criteris d'adequació, cohesió, coherència i correcció.
6. Reconeixement de la importància de l'ús de les diverses fonts d'informació, tant de les tradicionals com de les que provenen de les TIC.
7. Precisió i rigor en la recerca i en la reelaboració de la informació.

BLOC II. ESTUDI DE LA LLENGUA

Conceptes

1. Gramàtica.
 - Les normes d'ús de les categories gramaticals: casos especials.
 - Tipus d'oracions (simples i compostes). Funcions sintàctiques.
 - Estructura del text. Els marcadors i els connectors textuais (II).
2. Lèxic.
 - Relacions pel significat: polisèmia i homonímia; sinonímia i antonímia; hiperonímia i hiponímia.
 - La formació del lèxic: mots populars, cultismes, semicultismes i pseudoderivats.
 - Préstecs o manlleus. Procediments lingüístics per a la creació de neologismes.
 - La terminologia.

Procediments

1. Identificació d'unitats lingüístiques, de les seves funcions i relacions.

2. Anàlisi dels elements fònics, morfosintàctics i lexicosemàntics d'un text.
3. Aplicació de les normes ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques en la correcció de textos propis o d'altri.
4. Consulta de diccionaris, enciclopèdies i altres fonts de documentació a biblioteques, arxius, mediateques i xarxes telemàtiques per a la comprensió i creació de textos a la vida acadèmica.

Actituds, valors i normes

1. Valoració de la importància de la reflexió sobre la llengua per regular les produccions lingüístiques pròpies i per comprendre les alienes.
2. Respecte per les normes de correcció fonètica, ortogràfica, morfosintàctica i lexicosemàntica.

BLOC III. LENGUA I ÚS

Conceptes

1. Origen i evolució de la llengua catalana.
2. Les llengües en el món. Llengües en contacte:
 - Bilingüisme: definició i tipus. La mitificació.
 - Diglòssia: concepte.
 - Conflicte lingüístic: definició.
 - Procés de substitució lingüística.
 - Llengües minoritàries i llengües minoritzades.
 - La planificació lingüística i els processos de normalització.
 - La situació jurídica de les llengües a l'Estat espanyol.
3. La situació sociolingüística actual de la llengua catalana.
4. La variació lingüística: social, estilística, històrica i geogràfica. Les varietats socials. Els registres.

Procediments

1. Identificació, anàlisi i descripció de la realitat plurilingüe i multicultural de l'Estat espanyol.
2. Reflexió i anàlisi de la situació sociolingüística de la llengua catalana.
3. Anàlisi i interpretació de textos en la varietat estàndard i en les principals varietats geogràfiques, funcionals i socials de la llengua.
4. Reconeixement de l'origen de la llengua catalana, observació de la seva evolució al llarg de la història i el seu estat actual.
5. Anàlisi i distinció de diferents situacions de contacte de llengües.

Actituds, valors i normes

1. Sensibilització per la situació sociolingüística de les Illes Balears i la normalització de la seva llengua pròpia, el català.
2. Apreciació de la riquesa que suposa la diversitat interna de la llengua i de l'estàndard com a element unificador.
3. Valoració del coneixement de diverses llengües com a factor d'enriquiment i promoció personals.
4. Valoració de les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva.

BLOC IV. LITERATURA

Conceptes

1. La literatura del segle XIX: marc històric i cultural.
 - 1.1. El romanticisme. La Renaixença. Els Jocs Florals.

1.2. Característiques de la Renaixença al Principat, al País Valencià i a les Illes Balears.

1.3. B. C. Aribau. J. Verdaguer.

1.4. À. Guimerà: del romanticisme al realisme.

1.5. El realisme i el naturalisme. Narcís Oller.

2. La literatura del segle XX: marc històric i cultural.

2.1. El modernisme.

– La poesia. Joan Maragall.

– La narrativa. Víctor Català.

– El teatre. Santiago Rusiñol.

2.2. El noucentisme. J. Carner.

2.3. L'escola mallorquina. Joan Alcover. Costa i Llobera.

2.4. L'avantguarda. Joan Salvat Papasseit.

2.5. La literatura fins als anys trenta. Carles Riba. J. M. de Sagarra.

2.6. La literatura de postguerra.

– Narrativa: Josep Pla, Llorenç Villalonga, Mercè Rodoreda.

– Poesia: Salvador Espriu. Joan Brossa.

– Teatre.

2.7. La literatura contemporània: narrativa, poesia, teatre. L'assaig.

Procediments

1. Confeció i interpretació de quadres cronològics i esquemes que permetin relacionar les diverses manifestacions literàries entre si, i amb la situació política, social i cultural en què es produïren.

2. Lectura, anàlisi i comentari d'obres literàries i/o fragments significatius dels diferents gèneres dels períodes estudiats.

3. Producció de textos literaris d'acord amb les estructures de gènere i els recursos retòrics corresponents.

Actituds, valors i normes

1. Interès i curiositat per la lectura i l'escriptura com a font d'informació, d'obertura al món, d'autoconeixement, de creixement personal, d'accés a la cultura i com a forma d'oci plaent.

2. Valoració positiva dels moviments, les obres i els/les autors/es de la tradició literària com a mostres del patrimoni cultural.

6.3.2 Criteris d'avaluació

1. Analitzar i sintetitzar oralment i per escrit diferents tipus de textos específics, assenyalant-ne les idees principals i les secundàries i la intenció comunicativa, i aportant-hi una opinió personal (bloc 1).

2. Redactar textos específics amb cohesió, coherència, adequació i correcció, tot seguint les fases del procés de creació d'un text: planificació, estructura i redacció (bloc 1).

3. Planificar i exposar oralment un tema tenint en compte les propietats textuais (bloc 1).

4. Elaborar treballs acadèmics que s'ajustin a unes normes prefixades, mitjançant la consulta de fonts de documentació tradicionals i de les procedents de les TIC (bloc 1).

5. Aplicar tècniques de comentari lingüístic i literari de textos tenint-ne en compte el context històric (bloc 1).

6. Identificar les diferents unitats lingüístiques, les seves combinacions, relacions i funcions (bloc 2).

7. Analitzar els elements fònics, morfosintàctics i lexicosemàntics de diferents textos (bloc 2).

8. Aplicar les normes fonètiques, ortogràfiques, morfosintàctiques i lèxiques en la correcció de textos propis o d'altri (bloc 2).

9. Destriar els elements constitutius del lèxic català, i analitzar-ne les estructures (bloc 2).

10. Conèixer l'origen i l'evolució, al llarg de la història, de la llengua catalana (bloc 3).

11. Reflexionar sobre la situació sociolingüística actual del català (bloc 3).

12. Analitzar i distingir els factors socials i legals que condicionen el contacte entre llengües i valorar els processos de normalització de la llengua catalana (bloc 3).
13. Identificar i analitzar situacions de bilingüisme, diglòssia, conflicte, minorització i substitució per tal de superar prejudicis lingüístics (bloc 3)
14. Analitzar i interpretar textos en la varietat estàndard i en les principals varietats geogràfiques, funcionals i socials de la llengua (bloc 3).
15. Analitzar textos literaris, relacionant-los amb les estructures de gènere i els procediments retòrics utilitzats (bloc 4).
16. Llegir, analitzar i comentar les obres programades, valorant-ne l'enriquiment personal que aporten (bloc 4).
17. Conèixer i valorar l'evolució històrica de les formes literàries de la literatura catalana des del segle XIX fins a l'actualitat, relacionant-les amb les obres i els autors més destacats del seu període (bloc 4).
18. Contextualitzar textos literaris dins la producció de l'autor i el marc polític i sociocultural de l'època (bloc 4).

Quant a la nota final, el resultat sortirà de la suma del valor de cadascuna de les tres avaluacions. La nota mitjana ha de ser mínim un 5 per aprovar l'assignatura.

1ª. Avaluació: 20%

2ª. Avaluació: 30%

3ª. Avaluació: 50%

6.4 ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES (per als dos cursos).

Per a l'ensenyament/aprenentatge

A l'hora de parlar del procés d'ensenyament/aprenentatge de l'alumnat de batxillerat, cal tenir present que a l'etapa anterior ha hagut d'assolir una competència comunicativa en la llengua pròpia, el català, que li permet haver adquirit les destreses bàsiques per aplicar-les dins una diversitat prou àmplia de contextos.

Aquest fet possibilita que el professorat d'aquesta nova etapa d'ensenyament no obligatori aprofiti aquest bagatge adquirit i alhora pugui fer-ne un aprofundiment.

A diferència de l'ESO, al batxillerat els continguts conceptuals tenen una major presència, ja que l'alumnat ha de poder accedir a uns estudis superiors en què aquests són essencials. No obstant això, els continguts procedimentals i actitudinals no s'han de deixar de banda.

La selecció i l'organització dels objectius i dels continguts han de ser prou flexibles perquè el professorat les pugui adaptar a cada situació, segons les característiques i necessitats de l'alumnat.

A l'hora de treballar cadascun dels blocs en què s'han dividit els continguts, es poden tenir presents els suggeriments següents:

BLOC 1. Comunicació i tècniques de treball. L'objectiu d'aquest bloc és que l'alumnat arribi a adquirir les competències lingüístiques que li permetin comprendre qualsevol tipus de text, i produir-ne, tot respectant les quatre propietats textuais bàsiques. El professorat ha de partir de l'observació i l'anàlisi de textos que proporcionin models suficients per assolir aquest objectiu. En aquest nivell s'han de treballar especialment textos formals i específics, sense deixar de banda la tasca amb els textos informals, però tractats d'una manera més acurada que a l'etapa anterior.

Cal recordar que una part dels continguts d'aquest bloc són procedimentals i actitudinals, i molt condicionats per les necessitats del món actual. Per aquest motiu, l'ús dels mitjans de recerca tradicional, l'accés a les TIC i el seu domini, es fan imprescindibles, i la tasca del professorat ha d'anar dirigida a aconseguir que l'alumnat sigui autònom en el seu ús i capaç de destriar entre l'allau

d'informació que rep en la seva vida quotidiana. A partir del treball proposat pel professor, l'alumne haurà d'assolir un criteri propi que li permeti, a partir d'una prèvia selecció, arribar al coneixement.

BLOC 2. Estudi de la llengua. Tot i que l'estudi de la gramàtica no és una finalitat en si mateixa, en el batxillerat es fa necessària la reflexió a fi d'aconseguir un major grau de competència lingüística de l'alumnat.

Pel que fa a la fonètica i la fonologia, l'alumnat ha d'arribar a un domini de la fonètica estàndard, cosa que el professorat pot aconseguir a partir de la detecció i correcció d'interferències i de la reflexió sobre aquells aspectes més problemàtics.

Quant a l'ortografia, cal reforçar aquelles qüestions que no hagin quedat prou fixades a l'ESO, tant a nivell de grup com individualment. El reforç ortogràfic i morfosintàctic es farà d'una manera pràctica. En aquest nivell també s'introduiran els aspectes més complexos que no s'han treballat a l'etapa anterior.

En allò referent al lèxic i a la semàntica, cal ampliar el vocabulari de l'alumnat, introduint la terminologia específica a partir de textos extrets de la realitat. Es procurarà que l'alumnat sigui precís i rigorós en la utilització del lèxic.

BLOC 3. Llengua i ús. Per treballar aquest bloc cal començar fent esment a la distribució i a la utilització de les llengües en el món actual, i al continent europeu en concret. S'hauria de partir de casos reals i concrets, a fi que l'alumnat compregui la complexa situació sociolingüística en el marc global. A més, convé deixar ben palesa la condició natural de variabilitat de qualsevol llengua viva i alhora cal destacar la importància de la modalitat estàndard com a vehicle de comunicació entre els membres d'una mateixa comunitat lingüística. Per això, s'han de desglossar els diferents models dialectals i funcionals de la llengua catalana i posar-ne exemples.

BLOC 4. Literatura. El discurs literari ha de contribuir a consolidar i ampliar la competència comunicativa de l'alumnat, a enriquir els seus coneixements lingüístics, a plantejar una formació literària, a més d'una informació literària, i a formar lectors interessats i competents, atents i autònoms. No s'ha d'oblidar tampoc el coneixement sistemàtic de la literatura catalana com a producte de cultura pròpia i, a la vegada, inserit dins els corrents de la literatura universal.

Per altra banda, el paper del professorat de batxillerat no hauria de ser únicament de subministrador d'informació sinó que, a més, hauria d'exercir com a coordinador que proporciona pautes d'actuació. Un dels seus objectius hauria de ser facilitar l'autonomia progressiva de l'alumnat en el procés d'aprenentatge, per tant, la tasca no hauria d'estar limitada a donar-li unes directrius prefixades, sinó a estimular-ne les capacitats perquè arribàs a descobriments propis. Dins aquesta línia, el professorat hauria de rompre la monotonia, proposant activitats diverses durant les sessions lectives, i aplicar una metodologia basada en la proposta i en la participació activa més que no en la recepció passiva. L'aula no s'ha de plantejar com l'únic espai educatiu i la seva distribució, sempre que sigui possible, no ha de ser estàtica. La distribució flexible de l'aula facilita la interactivitat i el dinamisme, permet la participació de tots/es i ajuda a rompre l'esquema tradicional de la relació alumnat-professorat.

El material didàctic que s'utilitzarà serà, sempre que sigui possible, proper a l'alumnat, capaç de despertar-ne l'interès i motivar-lo per realitzar tasques d'investigació i/o recerca. El llibre de text pot ser una eina més, no necessàriament l'única ni la més important. Poden complementar la tasca docent materials de tipus divers com recursos audiovisuals, reproduccions, software...

Quant a l'alumnat, des del moment en què no es tracta d'un ensenyament obligatori, es potenciarà que posseeixi un major grau d'autonomia, d'esperit crític i de responsabilitat. La seva edat i preparació anterior li ha de permetre dur a terme una planificació del temps i una racionalització dels esforços. Al batxillerat tampoc no es pot oblidar l'atenció individualitzada, necessària per a determinat alumnat, amb activitats de reforç ortogràfic o gramatical. També cal introduir-hi activitats d'investigació o ampliació per a aquell alumnat més avantatjat, perquè afavoreixen el treball autònom i permeten que cada alumne s'ajusti al seu propi ritme de feina.

Per a l'avaluació

L'avaluació, procés paral·lel a l'ensenyament/aprenentatge, té la funció bàsica d'informar sobre el grau d'acompliment dels objectius proposats, tant al final del procés com durant el seu desenvolupament. A més, ha de satisfer els objectius següents:

- Informar sobre les característiques, els interessos i el nivell de coneixements de l'alumnat.
- Facilitar la selecció de l'estratègia didàctica –conjunt de mètodes, tècniques

i mitjans– més adient als trets peculiars de l'alumnat.

– Conèixer les dificultats de l'alumnat durant el procés d'aprenentatge i, si escau, dur a terme les regulacions que calguin per aconseguir els objectius programats.

- Facilitar l'orientació acadèmica, selecció, agrupació i promoció de l'alumnat.

El procés d'avaluació consta de tres fases:

- Avaluació inicial, que permetrà concretar els coneixements previs que té

l'alumnat sobre la matèria abans de començar una nova situació d'aprenentatge. Aquesta avaluació es pot fer a partir de la consulta de la trajectòria acadèmica i de la interpretació de les respostes i els comportaments de l'alumnat en qüestions relacionades amb la nova situació.

– Avaluació formativa, que permetrà detectar els progressos o dificultats que afecten el procés d'ensenyament/aprenentatge. Es farà a partir de l'observació sistemàtica de l'evolució de cada alumne.

– Avaluació sumativa, que permetrà saber si s'han aconseguit els objectius fixats. Es farà al final del procés, a partir de la interpretació objectiva de les respostes i els comportaments de l'alumnat pel que fa a qüestions que exigeixen la utilització dels continguts apresos.

El procés inclou també l'autoavaluació. Aquesta afecta tant el professorat –en relació amb la seva pròpia pràctica docent i amb la revisió constant del projecte curricular i les programacions d'aula–, com l'alumnat. L'autoavaluació farà l'alumne protagonista del propi aprenentatge i l'ajudarà a valorar la seva feina. També, si el context ho permet, es poden aplicar tècniques de coavaluació perquè prengui consciència del seu grau d'aprenentatge, dels seus èxits i dificultats, i de la seva implicació al llarg del procés.

Perquè aquestes tècniques siguin efectives, l'alumnat ha de conèixer els criteris d'avaluació, els instruments que s'hi utilitzaran i les valoracions periòdiques que es realitzaran durant el procés.

No s'hauria d'utilitzar un únic instrument d'avaluació, sinó la combinació de diferents mitjans com, entre d'altres, l'observació sistemàtica, les diverses produccions de l'alumnat, activitats d'expressió oral individuals o col·lectives, proves específiques, enregistraments en àudio o en vídeo... Tot i que, tradicionalment, la importància dels exàmens basats en l'avaluació dels conceptes és força elevada en el batxillerat, s'haurien d'avaluar també els continguts procedimentals i actitudinals.

L'aplicació correcta de l'avaluació es traduirà en una millora de tot el procés d'ensenyament/aprenentatge, que revertirà en l'educació integral de l'alumnat.

6.5 AVALUACIÓ D'ALUMNES AMB L'ÀREA PENDENT

ELS ALUMNES AMB LA MATÈRIA DE 1^R SUSPESA FARAN UN EXAMEN DE RECUPERACIÓ AL FEBRER, A MÉS DE POSSIBLES COMENTARIS QUE ELS PUGUI SUGGERIR EL PROFESSOR DEL CURS ACTUAL.

7. LITERATURA UNIVERSAL (1R DE BATXILLERAT)

7.1 OBJECTIUS GENERALS

La matèria optativa Literatura Universal tindrà com a objectiu contribuir que els alumnes desenvolupin les capacitats següents:

1. Conèixer en termes generals les principals etapes en l'evolució de la literatura universal, especialment les referides al món occidental, tot utilitzant de forma crítica les fonts bibliogràfiques adequades per a l'estudi de la literatura.
2. Conèixer les influències dels principals moviments i corrents literaris en la literatura catalana i castellana i, en el seu cas, les aportacions d'aquestes literatures al patrimoni universal.
3. Reflexionar sobre la connexió existent entre les diverses facetes de l'art i les circumstàncies sociohistòriques en què es produeixen.
4. Llegir i interpretar textos literaris d'àmbits geogràfics i culturals diversos, relacionant-los amb els contextos en què foren produïts.
5. Explicar les peculiaritats d'un text literari, tot posant de manifest la naturalesa del seu estil.
6. Adoptar una actitud oberta i receptiva davant les manifestacions literàries.
7. Apreciar la literatura com a projecció personal humana, com a instrument per a la comprensió de la realitat i com a reflex de la sensibilitat col·lectiva.
8. Valorar la producció literària com a producte de la riquesa i varietat de les diferents cultures i mostrar curiositat i interès per la seva situació actual.
9. Comprendre i analitzar amb consciència crítica el valor normatiu i modèlic de la literatura al llarg de la història.
10. Mostrar un grau suficient de rigor en la realització de treballs científicoliteraris i evidenciar el gust per l'obra ben feta.
11. Gaudir de la lectura com una font de nous coneixements i experiències i com una activitat plaent per a l'oci.

7.2 CONTINGUTS

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. L'origen de la fabulació a Occident: món clàssic, món medieval.
 - 1.1. Importància de la Bíblia. Alguns episodis.
 - 1.2. Mite, Polis i Bellesa. El mite homèric del retorn: *L'Odissea*.
 - 1.3. Els orígens del teatre. La tragèdia grega.
 - 1.4. Tres tòpics llatins: *Ubi sunt*, *Beatus Ille*, *Carpe diem*.
 - 1.5. L'edat mitjana. Poesia trobadoresca i occitana: L'èpica medieval.
 - 1.6. El primer pensador de la civilització europea: Ramon Llull.
 - 1.7. El *dolce stil nuovo*. Dante. Petrarca.
2. El món modern: del segle XVI al segle XVIII.
 - 2.1. El Renaixement: canvis ideològics i estètics. Noves formes i gèneres literaris.
 - 2.2. El classicisme europeu. Molière
 - 2.3. Les primeres albors de la novel·la. Cervantes.
 - 2.4. Shakespeare.
 - 2.5. L'estètica barroca.
 - 2.6. La il·lustració francesa i la seva projecció literària.
 - 2.7. Una figura de transició: Goethe.

3. El món contemporani: el segle XIX.
 - 3.1. L'era de les revolucions i l'estètica romàntica.
 - 3.2. La lírica i el teatre romàntics: Lord Byron, Hölderlin, V. Hugo, Leopardi,...
 - 3.3. La irrupció del periodisme a l'àmbit de la literatura.
 - 3.4. La societat burgesa i el realisme.
 - 3.5. Evolució de la novel·la realista: J. Austen, C. Dickens, Balzac, Tolstoi, Flaubert, ...
 - 3.6. El simbolisme i la crisi de final de segle. Poesia i teatre simbolistes. Ibsen.

4. El món contemporani: el segle XX.
 - 4.1. Les avantguardes i els ismes. El surrealisme.
 - 4.2. La poesia contemporània. Withman. Kavafis. Valèry. Eliot. Pessoa. Neruda.
 - 4.3. Les transformacions de la narrativa contemporània. Proust. Kafka. Joyce. La generació perduda. El compromís de l'escriptor.
 - 4.4. El boom de la narrativa hispanoamericana. Borges. Cortázar. García Márquez.
 - 4.5. El teatre del segle XX. Brecht. Beckett. El teatre com a espectacle.
 - 4.6. La literatura i el seu paper en la societat de consum (novel·la de gènere, novel·la i cine, novel·la i mitjans de comunicació de massa).

Procediments

1. Lectura expressiva en veu alta i mental d'obres literàries.
2. Comprensió, interpretació i comentari de textos literaris: contextualització d'autor i obra, estructura, anàlisi retòrica i estilística, tema i subtemes, símbols principals.
3. Lectura d'obres íntegres i treballs que contemplin, tant conjuntament com per separat, aspectes com: resum, reflexió sobre els nuclis de sentit a partir de l'establiment del tema i subtemes, anàlisi dels personatges i consideració de l'estil i els símbols de l'obra.
4. Utilització de diferents fonts bibliogràfiques.
5. Anàlisi dels contextos culturals de les obres literàries.
6. Síntesi conceptual mitjançant l'elaboració de quadres sinòptics.
7. Comparació d'obres literàries de diferents períodes històrics.
8. Comprensió i valoració de les idees estètiques dels moviments literaris i llur reconeixement en textos literaris.
9. Valoració de l'aportació de cada autor en l'expressió literària d'Occident.
10. Observació de l'evolució dels tòpics i els mites en els textos i les obres seleccionats.
11. Producció de textos breus a partir de models literaris.
12. Correcció dels propis textos d'acord amb les normes ortogràfiques, morfològiques, sintàctiques i lèxiques.
13. Apropar-se al concepte de traducció, tot tenint en compte les versions al català i al castellà de grans obres de la literatura universal, i confrontar-les amb el text original quan sigui possible.

14. Anàlisi de pautes de moviments literaris «universals» en obres del nostre context.

Valors, normes i actituds

1. Respecte a la diversitat de pobles, les seves cultures i llengües.
2. Comprensió de les aportacions universals de persones i cultures.
3. Sensibilitat per la lectura literària.
4. Millora en la dimensió comprensiva del llenguatge literari.
5. Participació en l'elaboració d'idees i d'interpretacions.
6. Atenció al diàleg entre l'originalitat i la tradició, el local i l'universal.

7.3 AVALUACIÓ

Quant a l'**avaluació inicial**, caldrà que el professor/a descobreixi, d'una banda, els coneixements literaris de l'alumne/a i, d'una altra, els coneixements retòrics i d'estilística de cara al comentari de text mitjançant un test. El professorat haurà de sistematitzar els resultats que n'obtingui per tal de detectar-ne errors i orientar el sentit del seu treball, el nivell a adoptar i els correctius necessaris.

L'**avaluació contínua i formativa** ha de permetre al professorat recollir informació sobre els progressos de l'alumnat, els punts de dificultat, la validesa del material emprat i l'adequació metodològica que es posa en marxa. Això ajudarà a esmenar possibles errors i a tenir un coneixement el més aproximat possible de l'alumne/a. Convé elaborar una fitxa personal de cada alumne/a en què s'annotin els nivells d'oralitat: capacitat discursiva, pronunciació, ordenació de les idees; de comprensió conceptual: assimilació de temes; de comprensió lectora: capacitat de lectura i d'interpretació; de coneixements de literatura, de coneixements de cultura en general, de coneixements de tècniques literàries; de redacció de treballs; i l'actitud de l'alumne/a envers el curs.

Les activitats d'aprenentatge que es dissenyin poden ésser-ho també d'avaluació. S'ha d'ajudar l'alumne/a a entrar en un nivell de responsabilització avaluativa, de manera que pugui autoavaluar-se, o bé coavaluar-se amb els companys.

L'**avaluació sumativa** serveix per valorar el desenvolupament per part de l'alumne/a de les capacitats esmentades al principi. Es prioritzarà la dimensió procedimental i actitudinal per damunt de la conceptual. Pel que fa a les tècniques de captació d'informació oral i escrita, caldrà valorar l'autonomia de l'alumne/a respecte a la recollida d'informació i el seu posterior processament.

Pel que fa al nivell oral, comprovarem que l'alumne/a és capaç de comprendre els missatges conceptuals i literaris que s'expressin.

Quant a la producció de missatges orals, caldrà que els alumnes demostrin la seva aptitud a l'hora de desenvolupar un tema: planificació, ordre, fluïdesa, precisió i domini de l'acció comunicativa.

Pel que fa a la llengua escrita, comprovarem el nivell de comprensió dels textos literaris, de sintetitzar-ne els nuclis principals i d'analitzar-ne els recursos estilístics més importants.

Pel que fa als continguts, l'alumnat hauria de ser capaç de:

- a) Contextualitzar històricament autors i obres estudiats.
- b) Comprendre els trets característics dels moviments literaris en el marc d'un moment cultural i relacionar-hi autors i obres.
- c) Analitzar els estils i l'aportació de cada creador al conjunt de la literatura universal.
- d) Valorar les llengües i les cultures forànies.

E) ESTABLIR UN MARC DE LITERATURA COMPARADA EN QUÈ PUGUI RELACIONAR-SE EL CONJUNT D'AUTORS I OBRES OCCIDENTALS.

7.4 ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

No es tracta de repetir allò que ja hauria d'haver estat proporcionat per la història, però sí que hem d'establir un context que permeti comprendre millor un autor i una obra. Per això, allò fonamental serà, després d'un recordatori històric, l'establiment de les directrius d'un moviment cultural i/o una tendència estètica.

Per exemple, després de recordar l'esquema social del feudalisme, es pot abordar la «fina amors» i els estils que genera dins la poesia trobadoresca i, tot seguit, llegir la poesia dels trobadors.

Pel que fa a la figura de l'autor, sense aprofundir excessivament en la biografia, convé transmetre a l'alumne/a els principals fets de les respectives biografies quan ens ajuden a comprendre la seva obra. Resulta bàsic aturar-se en la consideració de les seves opcions estètiques i la seva concepció literària, ja que ens prepararà el camí cap a la comprensió del seu estil.

D'aquesta manera, abordam una reflexió entorn de l'obra i aquí esdevé fonamental la lectura a classe d'una selecció de textos significativa per tal de propiciar la participació i la interacció dins la classe.

Convé oferir una estratègia de comentari de text a l'inici de curs, de manera que serveixi com a pauta al llarg de les sessions. El text triat ens ha de permetre establir relacions amb el conjunt de l'obra de què es tracta, el conjunt de l'obra de l'autor, el seu estil i la seva concepció literària, els trets estètics d'època que hi reflecteix i els trets originals que hi aporta.

La lectura és l'eix vertebrador de tot el procés i se situarà en diversos nivells de textualitat: fragments, poemes, obres i comentaris de crítica. Tot això s'ha de realitzar sota una orientació tendent no tant a bastir grans discursos sinó com un gust per la lectura i una incentivació dels interessos lectors dels alumnes. El plaer de llegir és, doncs, un dels propòsits fonamentals que ens proposam. Per aquesta raó s'imposa una selecció de materials que permeti despertar la curiositat intel·lectual de l'alumne/a. Humorisme, habilitat conceptual, bellesa formal són valors que poden venir acompanyats de dades que ajudin a incrementar el coneixement dels lectors/es. En aquest sentit, el professorat s'ha d'esforçar per transmetre la idea que el plaer de la lectura prova el fet que la literatura és art, un art que ens expressa vida i que aquesta vida expressada ens pertany.

La literatura universal és una bona ocasió per dur a terme aquesta orientació, ja que ens obre un immens joc de relacions entre les diverses cultures literàries. És aquest un valor fonamental al qual hem de fer atenció. Ensenms amb això, hem de procurar mostrar la riquesa que implica la diversitat idiomàtica i les tradicions culturals dels nostres pobles. En aquest sentit, resultaria convenient introduir juntament amb les seves traduccions, i en la mesura dels possibles, textos en versions originals.

Juntament amb els comentaris de textos, es podrà introduir el treball monogràfic sobre una obra. Aquesta pot ser una bona ocasió perquè l'alumne/a reflexioni en profunditat sobre el que ha llegit i expressi per escrit la seva experiència de lectura. L'esmentada monografia hauria de contemplar apartats

en què s'aborda, entre d'altres: un resum de l'argument, una observació del tema, una anàlisi dels personatges, unes consideracions estilístiques, una consideració sobre els significats simbòlics i una valoració personal.

Cal contextualitzar les aportacions de les literatures catalana i espanyola a la literatura universal. Pel que fa als conceptes relatius al món greco-romà, convé tenir present que es treballen en les matèries de modalitat, el llatí i el grec.

El professorat ha de fer observar a l'alumne/a que la literatura és un fenomen viu. La selecció d'articles de premsa, entrevistes, aparicions televisives, representacions teatrals o exposicions, haurien d'ajudar a crear un vincle entre el que es fa a classe i la realitat que ens envolta. D'aquí que sigui aconsellable també l'ús de materials audiovisuals, musicació de poemes, peces de teatre, pel·lícules, etc. més coses a partir de la seva pròpia iniciativa. En aquest sentit orientarem sempre l'alumne/a perquè pugui o bé completar lectures, o bé llegir obres que no es puguin examinar a classe.

De la mateixa manera, l'establiment dels contextos estètics i culturals haurien de procurar l'ús de la biblioteca per tal d'efectuar una recerca bibliogràfica. En general, les classes haurien de motivar l'alumne/a a la lectura i l'escriptura, però també a l'assistència al teatre, al cinema i a tot tipus de manifestacions artístiques.

8. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

El Departament considera convenient continuar i repetir en la mesura que sigui possible amb el programa d'activitats habituals en els últims anys.

Els de 1^r de batxillerat aniran a Palma, durant la 2ª avaluació, a veure alguna exposició relacionada amb el temari de literatura.

Els de 1^r i 2ⁿ de batxillerat tenen l'oportunitat d'anar a Barcelona a veure l'adaptació teatral de l'obra *El curiós incident del gos a mitjanit*, (en llegeixen la novel·la). Aprofitarem el viatge per visitar també el Born, la Sagrada Família, la Pedrera i un teatre per dins

Els de 1^r de batxillerat també participaran al concurs LA GARANGOLA, que ja fa quatre anys que organitza l'ESCOLA MUNICIPAL DE MALLORQUÍ de Manacor.

Així mateix convidarem l'autor de *Memorial de Tabarka* a venir al centre a parlar amb els alumnes de 2ⁿ d'ESO, que llegeixen l'obra.

Per al dia de Sant Jordi organitzarem la ja tradicional lectura de poemes en les diferents llengües que parlen els nostres alumnes del centre, i que solen passar de la vintena.

Queda oberta la possibilitat de realitzar més activitats, segons l'oferta que ens arribi al llarg del curs.

9. ANNEXOS

10.1. LECTURES

LLIBRES DE LECTURA 2017-18. Llista general:

1r ESO

- Charlie i la fàbrica de xocolata*, Roal Dahl, edicions 62, Estrella polar ISBN:
- La meravellosa medecina del Jordi*, Roal Dahl,
- Les bruixes*, Roal Dahl,
- Sindbad el marí (adapt)*,
- Akanuu, l'arquer persa*,
- Dràcula (adapt.)*,
- Anna Frank (adapt.)*,
- El petit príncep*, Antoine de Saint Exupèry

2n ESO

- El viatge dels argonautes*,
- L'amic de Salvador Dalí*, Miquel Arguimbau, *Barcanova*.
- Premonicions*, Emili Bayo, grup 62, Estrella polar ISBN: 9788490572214
- La nit de Sant Jeroni*,
- Pis d'estudiants*
- Frena Càndida, frena!*,
- Les aventures de Tom Sawyer*
- Frena, Càndida, frena!*, Maite Carranza, de Cruïlla, col. Gran angular ISBN: 9788476297131

3r ESO

- Nocturn a quatre mans*, Pere Pons i Clar.
- Paraules emmetzinades*,
- L'arbre dels estornells*,
- L'estiu de l'anglès*, Carme Riera, grup 62, la butxaca ISBN: 9788499308852
- Un haikú per a l'Alicia*,
- Destruïm tots els cotxes*,

4t ESO

- *Mentida*, Care Santos
- *El noi del pijama de ratlles*, John Boyne
- *Trajecte final*, Manuel de Pedrolo
- *Joana E.*, Mariantònia Oliver
- *Una ampolla al mar de Gaza*,
- *Nahid, la meva germana afganesa*,
- *El mètode Grönholm*, Jordi Galceran
- *Mai no moriràs*, *Gilgamesh*
- *Pastís de xocolata amb Hitler*,

1r Batx.

- *L'atles furtiu*, Alfred Bosch. De Columna jove ISBN: 9788483008676
- *La pell freda*, Albert Sánchez Pinyol, el La campana ISBN: 9788495616258
- *El llibre de les bèsties*, Ramon LLull
- *Tirant lo Blanc*, Joanot Martorell, de Laertes. ISBN: 9788475841199
- *Deu del Decameró*

2n Batx.

1a avaluació: *Aigües encantades*. Joan Puig i Ferrater.

2a avaluació: *Una imatge no val més que mil paraules*. Jesús Tusón.

3a avaluació: *La plaça del diamant*. Mercè Rodoreda.

AVALUACIÓ EXPOSICIÓ ORAL				
	P.	Alumne 1	Alumne 2	Alumne 3
Diu l'explicació	1			
Té fluïdesa en l'expressió	1			
Pronunciació	2			
Contingut	3			
Adequació	2			
Suport visual	1			
Penalització	-0,5			
TOTAL				

10.3 AVALUACIÓ DE QUADERNS

REVISIÓ DEL QUADERN

NOM: _____

CURS: _____

	1a REVISIÓ	2a REVISIÓ	3a REVISIÓ
1. Està en bones condicions?			
2. Està dividit en apartats? Els títols estan en majúscula?			
3. Els exercicis estan enumerats i ordenats?			
4. Hi ha els marges adequats entre exercicis i apartats?			
5. Usa els bolígrafs segons les normes?			
6. Respecta els marges del full?			
7. La lletra és clara i llegible?			
8. Copia correctament els enunciats sense faltes?			
9. Té tots els exercicis? Els acaba? Els corregeix?			
10. Ha entregat el quadern amb el full d'avaluació i dins una funda?			
NOTA:			

COMENTARIS A LES REVISIONS:

1a REVISIÓ	___/___/___	
2a REVISIÓ	___/___/___	
3a REVISIÓ	___/___/___	

